Ազգ
Azg
armenian daily
5 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2001 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 223 (2427)

Գուլուզադեն արդարացնում է ահաբեկչությունը

ԵՐԵՎԱՆ, 4 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Երեկ Բաքվում ավարտվել են Ադրբեջանի 12 քաղաքացիների նկատմամբ հարուցված քրեական գործի լսումները: Նրանց մեղադրում են չեչեն գրոհայինների կողմում Ռուսաստանում պատերազմական գործողություններին մասնակցելու եւ վրացական Պանկիսի գյուղում հատուկ ահաբեկչական պատրաստություն անցնելու մեջ: Ադրբեջանական «525-րդ» թերթը գրում է, որ բոլոր մեղադրյալները հրաժարվել են իրենց մեղավոր ճանաչել կատարած հանցագործություններում: Այս կապակցությամբ հատուկ ելույթով հանդես է եկել Ադրբեջանի նախագահի նախկին խորհրդական Վաֆա Գուլուզադեն, ըստ որի, բոլոր նման մեղադրանքներն անհիմն են: «Յուրաքանչյուր ադրբեջանցի իրավունք ունի պատերազմել հանուն իսլամի: Որոշակի պատրաստվածություն անցնելուց հետո իսկական մուսուլմանը կարող է պատերազմել աշխարհի ցանկացած կետում», ասել է նա: Բացի դրանից Գուլուզադեն գտնում է, որ մարդկանց կարելի է մեղադրել եւ մեղավոր ճանաչել միայն այն դեպքում, երբ նրանք որեւէ հանցագործություն կատարեն սեփական ժողովրդի նկատմամբ: «Չեչենները ահաբեկիչներ չեն, այլ՝ հանուն իրենց ազատության մարտնչող զինվորներ: Գտնում եմ, որ այս դատական գործընթացը դադիմետրականներ չի բերելու ադրբեջանական իշխանություններին», ասել է նա:

ԲՈՒԽԱՐԵՍՏ

Ղարաբաղցիները վաստակել են իրենց հայրենիքում ազատ ապրելու իրավունքը

Վարդան Օսկանյանի ելույթը ԵԱՀԿ Նախարարական խորհրդի հանդիպմանը

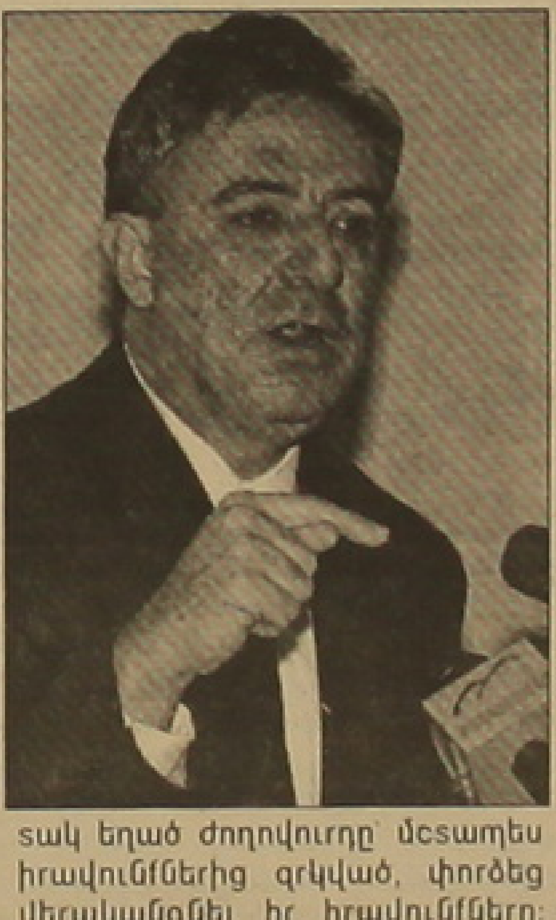

ԵՐԵՎԱՆ, 4 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Դեկտեմբերի 4-ին Բուխարեստում ավարտվել է ԵԱՀԿ Նախարարական խորհրդի 9-րդ հանդիպումը, որտեղ ելույթ է ունեցել ՀՀ ԱԳ նախարար Վարդան Օսկանյանը: Իր ելույթում նախարարը հիմնականում անդրադարձել է երեք թեմաների՝ ԵԱՀԿ բարեփոխումներին, ահաբեկչության դեմ պայքարին եւ Լեռնային Ղարաբաղի հարցին:

Նախարար Օսկանյանը մասնավորապես ասել է. «Անորոշ դիվանագիտական որեւէ դարձվածք չի կարող թաքցնել այն փաստը, որ Լեռնային Ղարաբաղի մարդիկ, կանայք ու երեխաները վաստակել են իրենց պատմական հայրենիքում, առանց օտար գերիշխանության ու ենթակայության, խաղաղ ապրելու իրավունքը: Լեռնային Ղարաբաղի անջատումը խորհրդային Ադրբեջանից թե օրինական էր, թե խաղաղ ու արդարացի: Քայքայվող Խորհրդային Միության մայրամուտին, երկար ժամանակ ենթակայության տակ եղած ժողովուրդը՝ մեծապես իրավունքներից զրկված, փորձեց վերականգնել իր իրավունքները: Ինչպես Ադրբեջանն այլեւս չէր կամենում ընդունել խորհրդային ժառանգությունը եւ հեռացավ Միությունից, այնպես էլ Լեռնային Ղարաբաղը չէր կամենում այլեւս ապրել այն պայմաններում, որ կամայականորեն պարտադրվել էին Ստալինի կողմից տասնամյակներ առաջ: Լեռնային Ղարաբաղի ժողովրդի դիմադրությունը կամայական ու ռեպրեսիվ պայմաններին հանգեցրեց առավել բռնության եւ ինքնապաշտպանության իրենց օրինական կամքն ու իրավունքը ռազմական ճանապարհով ճնշելու փորձերի: Ներկա զինադադարը արդյունք է այն պատերազմի, որը հաջորդեց դրան: Անհավասար պայքարը առաջացրեց այն պետության ընդդիմությունը, որը փորձում էր վերահաստատել իր կարգերն ու իշխանությունը մի ժողովրդի վրա, որը հրաժարվում էր ենթարկվել իր վստահությունը չվայելող իշխանության»:

Ինչպես հայտնում են ՀՀ ԱԳՆ հասարակայնության հետ հարաբերությունների վարչությունից, Նախարարների խորհրդի հանդիպումը ավարտվել է բազմաթիվ փաստաթղթերի ընդունմամբ, որոնցից առավել կարեւորներն են «Քաղաքական հայտարարությունը», «Ահաբեկչության դեմ պայքարի հայտարարությունը եւ նրան կից գործողությունների ծրագիրը», ինչպես նաեւ հայտարարություններ ԵԱՀԿ-ի տարածաշրջանի բոլոր հակամարտությունների վերաբերյալ, ներառյալ ԼՂ-ի:

9-րդ Նախարարական հանդիպման ժամանակ Մինսկի խմբի համանախագահները ներկայացրել են այս տարվա ընթացքում Լեռնային Ղարաբաղի հարցի կարգավորման շուրջ իրենց գործողությունների վերաբերյալ զեկույցը, որն ընդունվել է ի գիտություն:

Դեկտեմբերի 5-ին ՀՀ ԱԳ նախարարի գլխավորած պատվիրակությունը մեկնելու է Բրյուսել՝ մասնակցելու Եվրոատլանտյան գործընկերության խորհրդի հերթական հանդիպմանը:

ԱՅՑ

Սերժ Սարգսյանը մեկնեց Մինսկ

Հավաքական անվտանգության պայմանագրի մասնակից պետությունների անվտանգության խորհուրդների քարտուղարների հերթական նիստին մասնակցելու նպատակով դեկտեմբերի 4-ին Մինսկ մեկնեց ՀՀ նախագահին առընթեր Ազգային անվտանգության խորհրդի քարտուղար, պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանը:

ՀՀ ՊՆ ԼՐԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՔԱՐՈԶՉՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՌԱԿ պատվիրակությունը մեկնեց Երուսաղեմ

Ռամկավար Ազատական կուսակցության Երուսաղեմի կազմակերպության հրավերով, երեկ Երուսաղեմ մեկնեց Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության պատվիրակությունը՝ ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանի գլխավորությամբ: Պատվիրակությունը հանդիպումներ կունենա Երուսաղեմի հայոց պատրիարք Թորգոմ արք. Մանուկյանի, միաբանության մյուս անդամների եւ համայնքի ազգային եւ հասարակական կազմակերպությունների հետ: Հայոց վանքում, որը Սբ. քաղաքի համեմատաբար ամենախաղաղ վայրերից մեկն է, ՀՌԱԿ պատվիրակությունը հրապարակային հանդիպումներ կունենա տեղի հայ համայնքի հետ, կմասնակցի ՌԱԿ 80-րդ եւ ՀՌԱԿ 10-րդ տարեդարձներին նվիրված հանդիսությանը:

Էներգետիկայի նոր նախարարն է Արմեն Մովսիսյանը

Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը դեկտեմբերի 4-ին հրամանագիր է ստորագրել Կարեն Գալուստյանին էներգետիկայի նախարարի պաշտոնից ազատելու մասին: Նախագահի նույն օրվա մեկ այլ հրամանագրով Արմեն Մովսիսյանը նշանակվել է ՀՀ էներգետիկայի նախարար: Արմեն Մովսիսյանը 2000-2001 թթ. զբաղեցրել է ՀՀ էներգետիկայի նախարարի տեղակալի, իսկ 2001 թ.-ից մինչ նոր նշանակումը կառավարությանն առընթեր ջրային տնտեսության պետական կոմիտեի նախագահի տեղակալի պաշտոնը:

Ալեքսանդր Ավետիսյանը՝ կառավարության աշխատակազմի արտաքին կապերի վարչության պետ

ԵՐԵՎԱՆ, 4 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՀՀ վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանի որոշմամբ, ըստ կառավարության տեղեկատվության եւ հասարակայնության [illegible]կապերի վարչության, Ալեքսանդր Ավետիսյանը նշանակվել է ՀՀ կառավարության աշխատակազմի արտաքին կապերի վարչության պետ: Ալեքսանդր Ավետիսյանը 1997 թ.-ից աշխատել է ՀՀ կառավարության աշխատակազմի արտաքին կապերի վարչությունում՝ ԱՊՀ-ի բաժնի գլխավոր մասնագետ, այնուհետեւ արտաքին կապերի վարչության գլխավոր մասնագետ: Մինչ նոր նշանակումը Ալեքսանդր Ավետիսյանը կառավարության աշխատակազմի արտաքին կապերի վարչության պետի տեղակալն էր:

Նոր գրոհների նպատակը Արաֆաթի անդամալուծումն է

Երեկ մինչեւ երեկո իսրայելական ուղղաթիռները շարունակեցին Արեւմտյան ափի եւ Գազայի հատվածի պաղեստինյան ինքնավարության կառույցների ռմբակոծումը: Մասնավորապես Ռամալլայում, որտեղ պաղեստինցիների առաջնորդ Յասեր Արաֆաթը գտնվում էր նախորդ օրը Գազայում տեղի ունեցած ռմբակոծումների պահին, իսրայելական մարտական ուղղաթիռները հրթիռակոծեցին Արաֆաթի նստավայրի հարեւանությամբ գտնվող ներքին գործերի նախարարության շենքը, որտեղ կան բազմաթիվ զոհեր: Ռմբակոծությունները շարունակվեցին նաեւ Գազայում եւ Ջանինում, հատկապես ոստիկանության եւ անվտանգության մյուս օղակների, [illegible] թվում՝ Արաֆաթի պահակազնի դեմ: Այսինքն այն կառույցների, որոնք ենթադրաբար պետք է իրականացնեին Իսրայելի եւ Վաշինգտոնի՝ Արաֆաթից պահանջած գործը՝ ձերբակալել եւ պատժել «Համասի» եւ «Իսլամական ջիհադի» ահաբեկիչներին:

Ինքն՝ Արաֆաթը, թեեւ ֆիզիկապես չտուժեց երեկվա ռմբակոծություններից, սակայն, դիտորդների կարծիքով՝ վերջին գործողությունների նպատակն է նրան բոլորովին անդամալուծել, չեզոքացնել, ապա ցույց տալ, որ նա ի վիճակի չէ տիրապետելու կացությանը: Դիտորդներից մեկի պատկերավոր արտահայտությամբ՝ Արաֆաթի ձեռքերն ու ոտքերը կապել են ու գցել ջուրը, նրան մնում է խեղդվել:

Իր հերթին, Արաֆաթը մեղադրեց Իսրայելի վարչապետ Արիել Շարոնին խաղաղության հասնելու ջանքերը ականահարելու, պետական ահաբեկչության մեջ:

Իսրայել-Թուրքիա-Ադրբեջան

ՄՈՍԿՎԱ, 4 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Աֆղանստանում հակաահաբեկչական օպերացիայի անցկացումը հարմար պատրվակ դարձավ Համագործակցության որոշ պետությունների համար՝ ընդլայնելու ռազմաքաղաքական համագործակցությունը ոչ ավանդական գործընկերների հետ եւ փորձելու, ստեղծված կոնյունկտուրան օգտագործելով, լուծել սեփական խնդիրները: Այդ մասին է «Իսրայել-Թուրքիա-Ադրբեջան...» հոդվածը «Նեզավիսիմայա գազետայի» դեկտեմբերի 4-ի համարում:

Հեղինակը, մասնավորապես, նշում է Իսրայելի եւ Ադրբեջանի փոխգործունեության սերտ բնույթը եւ ընդգծում, որ Անկարան այդ հանգույցում «խաղում է շատ նշանակալի դեր»: «Երբ հավաստանք լիբանանյան «Մուարի» թերթին, վերջերս Անկարայում Իսրայելի եւ Ադրբեջանի ռազմական գերատեսչությունների ներկայացուցիչների գաղտնի բանակցությունների արդյունքում պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել Թել Ավիվի կողմից Բաքվին «Մերկավա» 100 տանկերի եւ 30 մարտական ինքնաթիռների մատակարարման մասին»,- գրում է թերթը:

Ակնհայտ է, գրում է թերթը, որ Ադրբեջանին, Վրաստանին եւ Կենտրոնական Ասիայի երկրներին կիանծնվի եւ Թուրքիայի հնացած սպառազինության զգալի մասը, որն իրականացնում է իր զինված ուժերի արդիականացման ծրագիր:

Բաքվում հաշվարկում են, որ ռազմականացման մասշտաբների ընդլայնումը, երկրի զինված ուժերի ամրապնդումը միշտ կարելի է բացատրել շարունակվող ղարաբաղյան դիմակայությամբ, սակայն, նկատում է հոդվածագիրը, «հրադադարը ղարաբաղյան ճակատում շարունակվում է ահա արդեն գրեթե յոթ տարի, թեեւ հակամարտության կողմերի միջեւ չկան ոչ մի բաժանարար ուժեր, ներկայանում է բավականին ամուր»:

Նշելով, որ միաժամանակ լարված են շարունակում մնալ Բաքվի հարաբերությունները Թեհրանի եւ Աշգաբադի հետ, թերթը եզրակացնում է. «Համագործակցության խնդրահարույց, պայթյունավտանգ տարածաշրջաններում գտնվող պետությունների զինված ուժերի քանակական եւ որակական բնութագրերի հետագա բարձրացումը ոչ միայն ընդունակ է խախտել պայմանավորվածությունները եվրոպայում սովորական ԶՈՒ թեւային սահմանափակումների եւ քվոտաների վերաբերյալ, այլեւ հրահրել հին հակամարտությունների սրում կամ նորերի առաջացում»:

Հարկային փոփոխությունները միտված են բացահայտելու թաքնված եկամուտները

Ներքական անգամ փաստում է կառավարության ներկայացուցիչը

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Երեկ կիսադատարկ դահլիճում խորհրդարանականները քննարկում էին հարկային բարեփոխումների փաթեթը: Բացի գործարար համարվող մի քանի պատգամավորներից, որոնք հասկանալի շահագրգռվածություն ունեին ներկայացվող օրենսդրական փաստաթղթերի նկատմամբ, ժողովրդի ընտրյալների գերակշիռ մասին այս հարցը փաստորեն չէր հետաքրքրում: Իսկ փոփոխություններն ընդգրկում էին գրեթե բոլոր հարկատեսակները: Դրանց մասին խոսելով, պետեկամուտների փոխնախարար Արմեն Ալավերդյանը վերստին ընդգծեց, որ հարկային դրույքաչափերի փոփոխություններ չեն նախատեսվում, եւ այս փաթեթի նպատակն է հարկային վարչարարության խստացմամբ հարկային դաշտ բերել ստվերային շրջանառությունը:

Տես # էջ 3

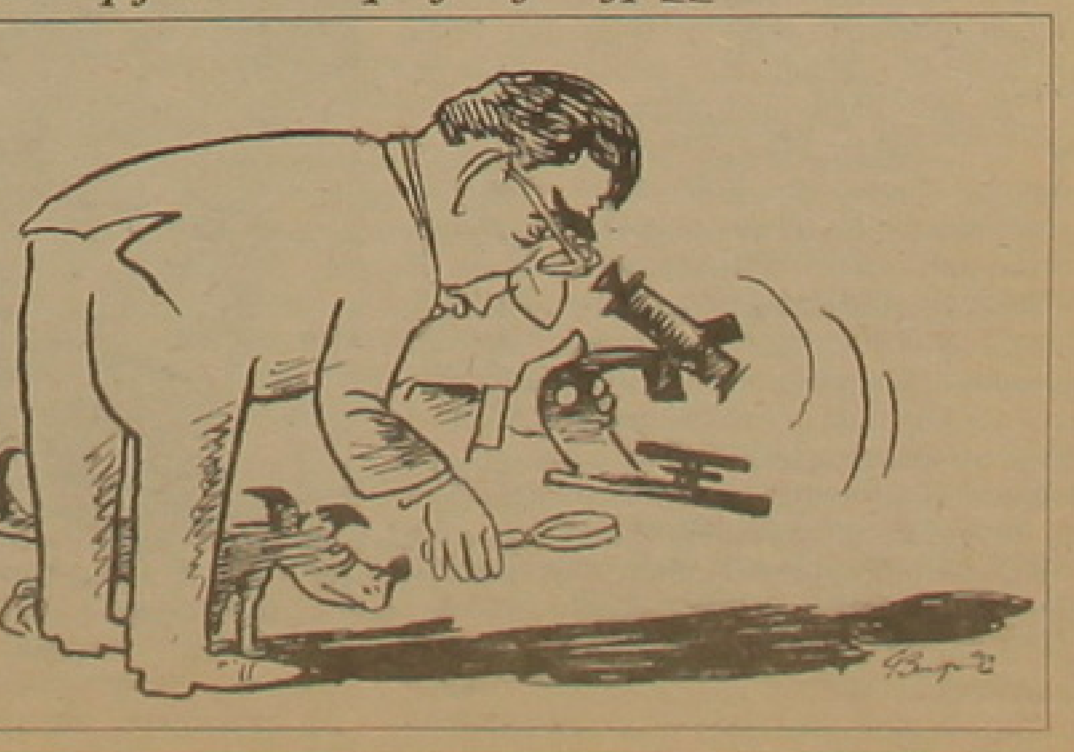

ՔՆՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

Երկու հակադիր տարբերակների սահմանագծին

Սահմանադրության փոփոխության շուրջ կրքերը հեշտհեշտ թեժանում են

Երեկ Սահմանադրական իրավունք միության գրասենյակում հինգ քաղաքական ուժեր՝ Ազգային ժողովրդավարական կուսակցությունը, Ազգային ժողովրդավարական միությունը, Հայաստանի կոմունիստական կուսակցությունը, «Հանրապետությունը» եւ ՍԻՄ-ը հանդես եկան համատեղ հայտարարությամբ, ուր մասնավորապես նշված էր. «Հաշվի առնելով այն սկզբունքային հանգամանքը, որ ԱԺԿ-ն, ԱԺՄ-ն, ՍԻՄ-ը, «Հանրապետություն» ու ՀԿԿ-ն առաջարկում են կառավարման խորհրդարանական համակարգն ամրագրող սահմանադրության նախագծեր՝ ճշգրտվեցին առկա երկու նախագծերում եղած ոչ սկզբունքային տարբերությունները, ու որոշում ընդունվեց ԱԺ քննարկմանը ներկայացնել պետական կառավարման խորհրդարանական համակարգ սահմանող՝ Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրության մեկ միասնական նախագիծ»: Հայտարարությունն ստորագրել էին վերոհիշյալ կուսակցությունների ղեկավարները:

Ընթերցելով հայտարարությունը՝ իրենց կուսակցությունները ներկայացնող քաղաքական գործիչները այնուհետեւ հանդես եկան համառոտ պարզաբանումներով: ԱԺԿ նախագահ Շավարշ Քոչարյանը նշեց, որ «եթե իրենց ձեռքին եղած երկու նախագծերը հնարավոր էր միավորել ու ներկայացնել մեկ միասնական տարբերակի տեսքով, ապա կիսանախագահական կառավարման տարբերակին խառնված նախագիծը որեւէ կերպ հնարավոր չէ համատեղման ենթարկել»: Բնականաբար, այստեղ խոսքն սկզբունքային տարբերությունների մասին է: Շ. Քոչարյանի արձանագրմամբ՝ ներկայումս խորհրդարանում ձեւավորվել է մի ստվար զանգված, որը կողմնակից է նախագահի ներկայացրած տարբերակին: Ինչ վերաբերում է գործող սահմանադրությանը, ապա, Շ. Քոչարյանի կարծիքով, դրանում պետք է փնտրել երկրի զարգացման հիմնական խոչընդոտները: «Ժողովուրդը պետք ամենայն լրջությամբ գիտակցի, որ իր ապագան կապված է այս փաստաթղթի հետ», արձանագրեց նա՝ ավելացնելով, թե երկրում պետք ծավալվի իսկական սահմանադրական շարժում:

«Հանրապետության» ղեկավար Ալբերտ Բազեյանն իր խոսքը սկսեց արձանագրելով, որ «իրենց դիրքորոշումներն այս հարցում այդքան կտրուկ չեն, որքան ԱԺՄ-ինը եւ ԱԺԿ-ինը», այդուհանդերձ, ինքը չի կարող չհաստատել մի իրողություն, այն է՝ եղած համակարգն արդյունավետությամբ չի գործում: «Հայաստանի Հանրապետությանն այսօր անհրաժեշտ է ունենալ կառավարման խորհրդարանական համակարգ», կարծիք հայտնեց նա: Հայկոմկուսի ղեկավար Վլադիմիր Դարբինյանն առաջարկեց հետեւել ամենախելացի տարբերակին, այսինքն՝ տրամադրել առաջիկա հանրաքվեին, ժողովրդի ընտրությանը, որն էլ ինքնըստինքյան պարզ կդարձնի, թե քաղաքական ուժերի տեսակետից զատ, իրենց պետության համար ի՞նչն են ավելի արդյունավետ համարում իրենք՝ ՀՀ քաղաքացիները: ՍԻՄ նախագահ Հրանտ Խաչատրյանի գնահատմամբ՝ երկրի կառավարման համակարգն անկասկած կարիք ունի ավելի լավը դառնալու, քան եղել է անցած տասը տարիներին:

Լրագրողների հարցերին պատասխանելով՝ Ա. Բազեյանը տեղեկացրեց, թե՝ «չի բացառվում, որ իր կուսակցությունն այս հարցում համագործակցության եզրեր գտնի նախկին դաշնակիցների հետ»: Հ. Խաչատրյանը նշեց, թե առկա է մի մտայնություն. նախագահի նախաձեռնությանը պաշտպանող վերագրում են ավելի բարձր կարգավիճակ, քան խորհրդարանականների նախաձեռնությանը: «Այնինչ սա սխալ մոտեցում է, երկուսն էլ հավասար «իրավունքներով» տարբերակներ են», ասաց նա:

Արձանագրենք՝ սահմանադրության փոփոխության շուրջ բանավեճերում ու դիրքորոշումներում անվիճելի, աներկբա մի հանգամանք. վերջին խոսքը ժողովրդինն է լինելու, եւ ցանկացած քաղաքական կամք պետք տեղի տա ժողովրդի կամքի առջեւ:

ՄԱՐԻՆԵ ԲԱԲԱՅԱՆ

BRITISH AIRWAYS

Սբ. Ծննդյան ընթրիք եւ նվերներ Գյումրիի ծնողազուրկ երեխաներին

Հայաստանի երկրորդ քաղաքի շուրջ 2000 ծնողազուրկ եւ ունեզուրկ երեխաներ «Բրիտիշ էրուեյզ» ավիաընկերության աշխատակիցների ու գործակալների ջանքերով առաջիկա Սբ. Ծննդյան գիշերը կվայելեն փառավոր ընթրիք եւ կստանան գեղեցիկ խաղալիքներ: Ավիաընկերության կողմից «Ուորլդ վիժըն» միջազգային բարեգործական կազմակերպության ծրագրի շրջանակներում անցկացվող հանգանակության նպատակն է հավաքել 3000 դոլար այդ ծրագրի համար: Արդեն հանգանակվել է գումարի զգալի մասը: Մեխանիզմը շատ պարզ է՝ ավիաընկերության յուրաքանչյուր հաճախորդից խնդրվում է հավելյալ 2 դոլար նվիրել այդ նպատակին, ինչն ուղեւորներն անում են մեծ հաճույքով, նույնը խնդրվում է նաեւ հավելյալ քաշի համար վճարում կատարելիս: «Բրիտիշի» ուղեւորներից մեկն անգամ 100 դոլար է նվիրել երեխաների ֆոնդին: Անմասն չեն մնում նաեւ ավիաընկերության աշխատակիցներն ու օդաչուները: Վերջիններս Լոնդոնից Երեւան են տեղափոխում մանկական խաղալիքներ, որոնք Սբ. Ծննդյան տոնին նվիրվելու են երեխաներին:

Հայաստանում, Վրաստանում, Ղրղզստանում եւ Թուրքմենիայում «Բրիտիշ էրուեյզի» տարածաշրջանային տնօրեն Դուգի Դուգլասն ասում է. «Մենք իսկապես ուրախ ենք նման կարեւոր ծրագրի մասնակցելու համար: Մեր աշխատակազմի համար ծրագիրը շատ տրամոտ է եւ ամեն ինչ անում ենք նպատակին հասնելու համար: Առանձնապես երախտապարտ ենք ուղեւորասոմս վաճառող գործակալական գրասենյակներին՝ իրենց աջակցության համար»:

«Բրիտիշ էրուեյզը» նպատակ ունի նաեւ մասնակցելու «Ուորլդ վիժընի» մեկ այլ ծրագրի՝ այս ձմեռվա ընթացքում Գյումրիի երեխաներին ապահովել դպրոցական կարգին նախաճաշով: Ավիաընկերությունը մտադիր է Գյումրիի մի թաղամասի երեխաներին ամեն շաբաթավերջի օրերին տալ սննդարար տաք ճաշ սուպ-խոհանոցների միջոցով: Այս համար ավիաընկերությունը որոշել է գնումներն անել տեղի շուկայից եւ դրանով նպաստել նաեւ տեղական առեւտրին:

«ԲՐԻՏԻՇ ԷՐՈՒԵՅԶԻ» ԵՐԵՎԱՆԻ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿ

ԱՐԱԳԱԾՈՏՆ

Կուտակված բուրդը փչանում է

Արագածոտնի մարզում անասնապահական մթերքների իրացումը լուրջ հիմնախնդիր է: Ինչպես տեղեկացրեց Գյուղատնտեսության զարգացման մարզային կենտրոնի (ԳԶՄԿ) տնօրեն Խորեն Մկրտչյանը, մարզի գյուղացիական տնտեսություններում ներկայումս կուտակվել է մեծ չափով բուրդ (մոտավոր հաշվարկներով՝ 150 տոննա), որը չիրացվելու հետեւանքով փչանում է: Ըստ պրն Մկրտչյանի, հանրապետությունում բրդի սպառման շուկայի կարգավորումն այսօր հրատապ խնդիր է, քանի որ դրա բացակայությունը խոչընդոտում է անասնապահական այս ճյուղի՝ մանր եղջերավոր կենդանիների թվաքանակի ավելացմանը:

Մարզում արտադրվում է որակյալ բուրդ, քանի որ տարածաշրջանի ամառային արոտներում կենդանիների բուրդը վնասող բուսատեսակներ չեն աճում: Տնօրենը տեղեկացրեց նաեւ, որ գյուղացիներն այսօր պատրաստ են մթերել ըստ որակի տեսակավորված բուրդ, որից ստացված եկամտի մի մասը դարձյալ կարող են տրամադրել անասնագլխաքանակի ավելացմանը:

Ինչ վերաբերում է կաշվե հումքին, ապա այն փոքր քանակությամբ մթերում է մասնավոր հատվածը. երկու դեպքում էլ պետությունը մնում է ձեռնպահ: Ի՞նչ են մտածում արժեքավոր այս հումքատեսակների մթերումների կազմակերպման վերաբերյալ պետական համապատասխան կառույցները, ի՞նչ խթանող քայլեր են կատարում, կամ կատարո՞ւմ են արդյոք: Նշենք նաեւ, որ բրդի եւ կաշվե հումքի մթերման հիմնախնդիր կա ոչ միայն Արագածոտնի մարզում:

ՆԵԼԼԻ ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ

Հայկական բեռները կտեղափոխվեն Բաթումով

ԵՐԵՎԱՆ, 4 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ուկրաինական «Ուկրֆերրի» նավագնացային ընկերությունն անփոփոխ է թողել դեկտեմբերի 1-ից հայկական բեռները Իլյիչովսկ-Փոթի լաստանավային ուղու փոխարեն Իլյիչովսկ-Բաթում ուղիով առաքելու եւ ստանալու որոշումը, չնայած ընկերության նախագահ Ալեքսանդր Կուզյանովի եւ Հայաստանի տրանսպորտային առաքողների միության (ՀՏԱՄ) նախագահ Սամվել Մելիքյանի անցած շաբաթ կայացած հանդիպմանը: Ինչպես տեղեկացրեց ՀՏԱՄ-ի գլխավոր քարտուղար Մերուժան Սմբատյանը, անցյալ շաբաթ օրը միության ժողովում քննարկվել են նոր պայմաններում առաքողների աշխատանքային ծրագրերը:

Մ.Սմբատյանը նշեց, որ Հայաստանի լաստանավային առաքումների հետ կապված ծրագրերը մոտ օրերս կքննարկվեն նաեւ ՀՀ տրանսպորտի եւ կապի նախարարության ներկայացուցիչների հետ: Հիշեցնենք, որ միության փորձագետների հաշվարկներով, «Ուկրֆերրի»-ի որոշումը հանգեցնում է վրացական երկաթգծով հայկական բեռների տեղափոխման գների 10 տոկոս, նավահանգստային սպասարկման գների 15-20 տոկոս աճին, լաստանավի ծովային բեռնափոխադրումների արժեքը 1 տոննայի համար թանկացել է մոտ 1,36 դոլարով, ռելսերից նավ գնացքների անցումը ապահովող կամրջային անցման գինը՝ 1 վագոնի համար 70 դոլարով, 1 խմբաքանակ՝ անկախ վագոնների թվից, բեռների մաքսային մշակումը՝ մոտ 150 դոլարով, իսկ տարանցիկ առաքման ժամկետը երկարաձգվել է մեկ օրով:

Հայաստանի մարզերում կանանց նկատմամբ կիրառվում է հիմնականում հոգեբանական, Երեւանում՝ ֆիզիկական բռնություն

ԵՐԵՎԱՆ, 4 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Բռնությունը կանանց նկատմամբ ազգային դեմք չունի, այն կիրառվում է բոլոր երկրներում, եւ Հայաստանն այս առումով բացառություն չէ: Այս մասին դեկտեմբերի 4-ի ասուլիսին հայտարարեց «Կանանց իրավունքների կենտրոն» կազմակերպության նախագահ Սուսաննա Վարդանյանը: Ասուլիսը կազմակերպվել էր նոյեմբերի 25-ից դեկտեմբերի 10-ը անցկացվող «16-օրյա ակտիվություն ընդդեմ գենդերային բռնության» միջազգային ակցիայի շրջանակներում: Ամենամյա միջազգային ակցիա կազմակերպելու գաղափարը պատկանում է «Կանանց համաշխարհային առաջնություն» կենտրոնին. սկսած 1991 թ.-ից 90 երկրների շուրջ 800 կազմակերպություններ մասնակցում են միջազգային ակցիային: Իսկ երկու տարի առաջ ՄԱԿ-ի Գլխավոր ասամբլեան նոյեմբերի 25-ը ընդունել է որպես Կանանց հանդեպ բռնության դեմ պայքարի միջազգային օր՝ ի հիշատակ 1961 թ. Դոմինիկյան Հանրապետությունում դաժանաբար սպանված Միրաբել քույրերի:

Կենտրոնի կողմից հրատարակվել են մի շարք գրքեր՝ «Ընտանեկան բռնությունը Հայաստանում», «Խուսափիր ողբալիքից», «Ում դիմել օգնության հայցով», որոնցում ներկայացված են գենդերային բռնության վերաբերյալ ՀՀ-ում առկա օրենսդրական դաշտը, այն պետական եւ հասարակական հաստատությունները, որոնց կարելի է դիմել օգնության խնդրանքով, խորհուրդներ արտերկիր մեկնելիս փաստաթղթերի ձեւակերպման մասին: «Իրական պատմություններ» գրքում ընդգրկված են «Թեժ գծի»՝ անանուն հեռախոսազանգերի միջոցով կազմակերպությանը դիմած 451 կանանց պատմությունները:

«16-օրյա ակտիվություն ընդդեմ գենդերային բռնության» ակցիայի շրջանակներում «Կանանց իրավունքների կենտրոնը» նախատեսում է իրականացնել տարբեր միջոցառումներ՝ քննարկումներ, ռադիո եւ հեռուստահաղորդումներ:

Հրապարակվել են նաեւ 1200 կանանց շրջանում անցկացված սոցիոլոգիական հարցման արդյունքները: Պարզվել է, որ Հայաստանում կանանց նկատմամբ կիրառվում է հիմնականում հոգեբանական բռնություն (45,7%), տոկոսային մեծության առումով հաջորդը ֆիզիկական բռնությունն է, սեռական հետապնդումները եւ սեռական բռնությունը: Ընդ որում, եթե մարզերում գերիշխում է հոգեբանական բռնությունը, ապա Երեւանում՝ ֆիզիկականը:

Սուսաննա Վարդանյանը հայտնեց, որ հաջորդ տարում կենտրոնը աշխատանքը կսկսի Սեւանում՝ հունվարին անցկացվելիք «Վերարտադրողականության իրավունք եւ առողջություն» խորագրով երկօրյա սեմինարով: Նրա խոսքերով, հաջորդ տարվա միջոցառումների առանձնահատկությունը կլինի այն, որ աշխատանքներ կտարվեն ոչ միայն կանանց, այլեւ տղամարդկանց հետ:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԱ տարի

Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ

Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am

Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635

Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221

Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353

Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483

Շուրջօրյա լրահավաք ծառայութիւն / հեռ. 529353

Apple Macintosh համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:

Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

ընթացիկ

Ո՞վ է թյուրիմացության մեջ գցում հասարակությանը

«Քաղծառայության մասին» օրենքն ընդունվեց նաեւ երկրորդ ընթերցմամբ, ինչին այդքան ձգտում էր կառավարությունը: Սակայն, ինչպես երեւում է, այն դեռ երկար ժամանակ է ջրեր պղտորելու:

Քվեարկությունից առաջ ՀԺԿ պատգամավորները, ինչպես եւ խոստացել էին, հայտարարեցին, որ նախագծին դեմ են քվեարկելու, քանի որ հակասահմանադրական է: Տիգրան Թորոսյանը պատասխանելով հայտարարությանը, ինչպես եւ խոստացել էր, ամբիոնից բարձրաձայնեց գրեթե այն, ինչ ասել էր լրատվամիջոցներին: Որից հետո առաջին ընթերցմամբ մեկ անգամ արդեն մերժված նախագիծը զարմանալիորեն հզոր պաշտպանություն գտավ՝ 80 կողմ:

Պարզ էր, հանրապետականները լավ էին աշխատել: Արմատական ՀԺԿ-ն, սակայն, անակնկալի չէր եկել եւ նման ելք սպասում էր: Հետաքրքրականը սակայն այն չէր, որ նրանց քվեարկության ժամանակ ոչ ոք, բացի «յուրայիններից», չէր պաշտպանել: Ուշադրություն դարձնենք՝ բոլոր 10 դեմ քվեարկածներից 8-ը... արմատականներ էին. ՀԺԿ-ից Բարսեղյան Արամայիս, Խուդաբաշյան Էմմա, Ստեփան Զաքարյան, Գրիգոր Հարությունյան, ԱՄ-ից՝ Արտաշես Գեղամյան, Ալեքսան Կարապետյան, «Հանրապետությունից»՝ Արա Կետիկյան, Կոմկուսից՝ Խորեն Սարգսյան: Մյուս դեմ քվեարկածները Շավարշ Քոչարյանն ու Մանուկ Գասպարյանն էին, որոնց ընդդիմադիր կեցվածքը վկայում էր նրանց դիրքորոշումների նման արտահայտությունը: Եթե նկատի առնենք, որ արմատականների այս ակտիվիստներն էին նախագահի իմփիչմենթ նախաձեռնողները, իսկ մյուս կողմից ՀԺԿ-ն այս օրենքի երեսը տեսնել չէր ուզում, կադրային քաղաքականությունը որոշելու նախագահի մենաշնորհի սահմանելու մեղադրանքով, ապա առնվազն անհասկանալի է, թե ինչպես կարող էին ընդդիմադիրները խոսել իմփիչմենթի խորհրդարանական ստորագրահավաքի հաջողություններից, եթե հենց նախագահի լիազորությունների ավելացմանը դեմ ուղղված ընդամենը երկու անկախ պատգամավորներ են նրանց օժանդակել: Անգամ «Հայաստան» խումբը, որը «Հանրապետությանը» խորհրդարանում ներկայացնող ուժն է, խուսափել էր ընդդիմադիրներին օժանդակել ԱՄ մյուս պատգամավորների հետ միաժամանակ:

Սակայն որքան տարօրինակ է արմատականների նման պասիվ դիրքորոշումը, նույնքան տարօրինակ է խորհրդարանական քաղաքական մեծամասնության մոտեցումն իր նախկին դաշնակիցներին: Մինչ նախորդ օրը Տիգրան Թորոսյանը փորձում էր ապացուցել, որ դեռ սեպտեմբերից խորհրդարանում է գտնվում իր խոստացած Վենետիկի հանձնաժողովի երկրորդ եզրակացությունը «Քաղծառայության մասին» նախագծի սահմանադրականության վերաբերյալ, ՀԺԿ-ն շարունակում է պնդել, որ նման եզրակացություն Տիգրան Թորոսյանը չի կարող ներկայացնել, քանի որ... խորհրդարանում այն պարզապես գոյություն չունի: ՀԺԿ-ական Հարությունյանը նշեց, թե փոխխոսնակը թյուրիմացության մեջ է գցելու հասարակությանը, քանի որ նման եզրակացություն իրենց չի ներկայացվել անգամ պետաիրավական հանձնաժողովում օրինագիծը երկրորդ անգամ քննարկելու ժամանակ: Եթե այն իրոք լիներ, ապա խորհրդարանի ղեկավարությունը ԱԺ կանոնակարգով պարզապես պարտավոր էր պատգամավորներին բաժանել: Իրենք չէին կարող, ըստ Հարությունյանի, նման փաստաթուղթ պահանջել, քանի որ «երազ չէին տեսել», թե Վենետիկի հանձնաժողովը նման եզրակացություն իրոք ներկայացրել է: Մյուս կողմից, ըստ ՀԺԿ-ի, սեպտեմբերից մինչեւ հիմա ինչու մի անգամ Տիգրան Թորոսյանն իրենց չի տրամադրել իբր իր ձեռքին եղած եզրակացությունը, եթե առաջին ընթերցմամբ նախագիծն ընդունելիս, փոխխոսնակն ինքը պարտավորվեց այդ փաստաթուղթը ներկայացնել:

Եթե հաշվի առնենք, որ իրոք կանոնակարգով նման կարեւոր փաստաթղթերը նախագահությունը տրամադրում է պատգամավորներին, ապա միանշանակ պարզ է, որ կամ կանոնակարգն է խախտվել, կամ խորհրդարանի ղեկավարությունն այն անուշադրության է մատնել: Այն նույն կերպ, ինչպես ՀԺԿ-ն եւ մյուս ընդդիմադիրներն են ողջ 4 ամիս անընդմեջ անուշադրության մատնել եզրակացությունն ստանալու իրենց պահանջը: Չմոռանանք, որ ՀԺԿ-ն առաջին ընթերցմամբ քվեարկությանը մասնակցել է միայն այն պայմանով, որ մինչեւ երկրորդ ընթերցում ձեռքի տակ կունենա Վենետիկի հանձնաժողովի մյուս եզրակացությունը:

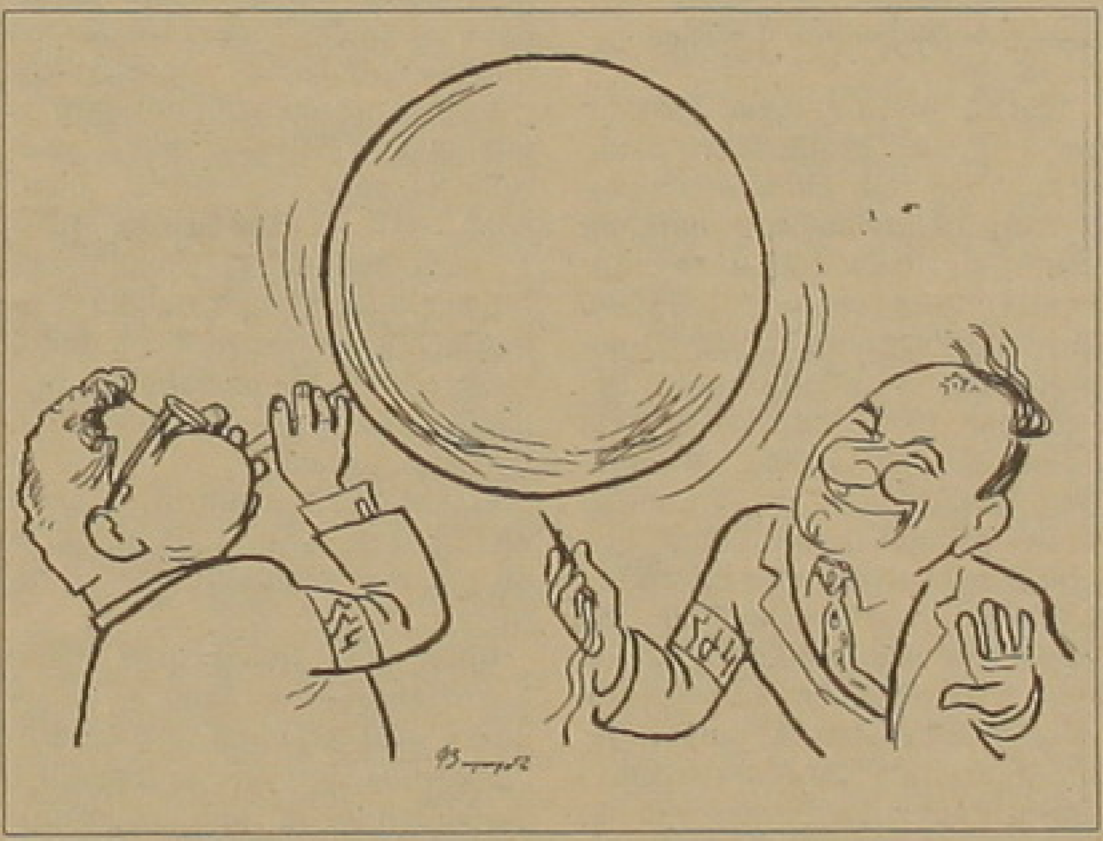

Այս առումով առնվազն ուշագրավ են դառնում ՀԺԿ-ի տրտունջները: Մյուս կողմից՝ ՀԺԿ-ն հիմա էլ կարող է քաղաքական իր դժգոհությունը արտահայտել եւ պարզապես ընդունված օրենքը հակասահմանադրական ճանաչելու հայցով ՍԴ դիմելու ստորագրահավաք սկսել: Մինչդեռ ՀԺԿ-ի ներկայացուցիչները հիմա էլ պնդում են, որ նման նախաձեռնությունն այս խորհրդարանում ընթացք ստանալ չի կարող: Այստեղ չես կարող իսկապես չհիշել իմփիչմենթի ներխորհրդարանական ստորագրահավաքը, եւ նույն ՀԺԿ-ին մի շատ պարզ հարց չուղղել՝ այդ դեպքում, պարոնայք, ինչպե՞ս եք շարունակում պնդել, թե խորհրդարանի միջոցով կարող եք նախագահափոխության հարց լուծել:

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

Հարկային փոփոխությունները միտված են բացահայտելու թաքնված եկամուտները

Սկիզբը էջ 1

Ընդհանրապես, չնայած սակավաթիվ լինելուն, խորհրդարանի դահլիճում աշխույժ քննարկումներ եղան: Մասնավորապես «Հաստատագրված վճարների մասին» օրենքում առաջարկվող փոփոխություններից մեկի համաձայն, գազալցման գործունեության համար հաստատագրված վճարի դրույքը 1 խողովակի համար 1 մլն դրամի սահմանումը տարակարծությունների տեղիք տվեց: Կառավարության տեսակետի համաձայն, գազով լիցքավորվող միկրոավտոբուսներն այս փոփոխությունից հետո սակագների բարձրացման չեն դիմի, քանզի տրանսպորտի այս տեսակը գերշահութաբեր է: Մինչդեռ մտավախություն կար, որ դա, այնուամենայնիվ, տեղի կունենա:

Նույն օրենքի այլ փոփոխություններով շարունակվելու են հաստատագրված վճար մուծել առեւտրի իրականացման վայրերից դուրս գտնվող եւ Երեւանում 7 քմ, այլ վայրերում՝ 10 քմ առեւտրական տարածք ունեցող կրպակները: Հանրային սննդի ոլորտում գործունեություն իրականացնողները դարձյալ տեղափոխվեցին հաստատագրված վճարի դաշտ: Նշվեց, որ այս ոլորտում հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների (ՀԴՄ) ներդրումը չտվեց անհրաժեշտ արդյունքը: Հաստատագրված վճարներ են վճարելու նաեւ բաղնիքները եւ ցնցուղարանները՝ 1 քմ համար 2000 դրամ:

Թերեւս էական կարելի է համարել «Շահութահարկի մասին» օրենքում կատարված փոփոխությունները: Ներկայումս գործունեություն ծավալած զգալի թվով կազմակերպություններ հայտարարագրել են հարկային վնասներ: Այդ պատճառով սահմանվել է, որ հարկային մարմին ներկայացված շահութահարկի հաշվարկում վնասն ավելի ցույց տալու դեպքում հարկ վճարողից գանձվում է տուգանք՝ ավելի ցույց տված վնասի 20 տոկոսի չափով: Նույն նորմն ամրագրվել է նաեւ «Եկամտահարկի մասին» օրենքում, որտեղ անհատ ձեռնարկատերից կգանձվի ցույց տված վնասի դարձյալ 20 տոկոսի չափով տուգանք: Փոխարենը բարձրացվել է ավելացված արժեքի վճարման նվազագույն շեմը՝ 10 մլն դրամից մինչեւ 30 մլն դրամ:

Երեկ քննարկվեց նաեւ դիզելային վառելիքի հարկման հարցը: Այսուհետ այստեղ եւս կգործի հաստատագրված վճար՝ 1 տոննայի համար 65 դոլար, ինչն ըստ էության համապատասխանում է ներկայումս այս ապրանքի ներկրման ժամանակ վճարվող ակցիզային եւ ավելացված արժեքի հարկի չափերին: «Ակցիզային հարկի մասին» օրենքի փոփոխություն է նախատեսված շամպայնի համար: Եթե մինչ այժմ 1 լիտրի համար կազմել է 300 դրամ, ապա օրենսդրական փոփոխությամբ այդ թիվը նվազեցվել է 50 դրամով:

Հարկային փոփոխություններին, բացառությամբ առանձին դիտողությունների եւ նկատառումների, նիստին ներկա պատգամավորներն ընդհանուր առմամբ դրական էին տրամադրված: Թե ինչպես դա կարտահայտվի քվեարկություններով, կերեւա այսօրվա նիստի ժամանակ: Թերեւս միակ մտավախությունը, որ չցրվեց, այն էր, թե արդյոք նոր պայմաններ չե՞ն ստեղծվի հարկային տեսուչների հնարավոր չարաշահումների համար:

ՊԱՇՏՈՆԱՎԱՐՏ

Դեսպան Արման Նավասարդյանն ավարտում է իր առաքելությունը Լիբանանում

Լիբանանում Հայաստանի դեսպան Արման Նավասարդյանը, ավարտելով իր եռամյա առաքելությունը, հրաժեշտի այցելություններ տվեց հանրապետության նախագահ, գեներալ Էմիլ Լահուդին, Ազգային ժողովի նախագահ Նեբիհ Բերրիին եւ վարչապետ Ռաֆիկ Հարիրիին: Լիբանանի ղեկավարությունը բարձր է գնահատում հայ-լիբանանյան բարեկամական հարաբերությունների ներկա վիճակը եւ վստահություն է հայտնում, որ առաջիկայում եւս երկկողմ համագործակցությունը քաղաքական, մշակութային, տնտեսական, ռազմական եւ այլ բնագավառներում կշարունակի զարգանալ եւ ամրապնդվել:

Հայ-լիբանանյան հարաբերությունների զարգացման գործում մատուցած ծառայությունների համար նախագահ Էմիլ Լահուդը պարգեւատրեց Արման Նավասարդյանին «Մայրու բարձրագույն դասի ասպետի շքանշանով»:

Լիբանանահայ համայնքում տարած աշխատանքի, Հայաստան-սփյուռք հարաբերությունների ամրապնդմանը նպաստելու համար Մեծի տանն Կիլիկիո Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Առաջին կաթողիկոսը Արման Նավասարդյանին պարգեւատրել է «Կիլիկյան ասպետի շքանշանով», իսկ Հայ կաթողիկե պատրիարք Ներսես Պետրոս XIX-ը՝ «Սուրբ Մեսրոպի շքանշանով»:

ԴԵՍՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԱՄՈՒԼԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

Երեւանում կհավաքվեն ԱՊՀ հարկահավաքները

Դեկտեմբերի 5-7-ը Երեւանում տեղի կունենա ԱՊՀ պետությունների հարկային (ֆինանսական) հետաքննությունների մարմինների ղեկավարների համակարգիչ խորհրդի (ՀՀՄՂՀԽ) երրորդ նիստը: Ինչպես Ինտերֆաքսի թղթակցին հայտնեց Ռուսաստանի հարկային ոստիկանության դաշնային ծառայության տեղեկատվության եւ հասարակական կապերի վարչության պետի առաջին տեղակալ Վլադիմիր Բեկետովը, նիստին կմասնակցեն Հայաստանի, Բելառուսի, Վրաստանի, Ղազախստանի, Կիրգիզիայի, Մոլդովայի եւ Ռուսաստանի հարկային գերատեսչությունների ղեկավարները: Որպես դիտորդներ կմասնակցեն Ուկրաինայի, Էստոնիայի, Լատվիայի եւ Լիտվայի ներկայացուցիչները, թեեւ նրանք չեն մտնում Համակարգիչ խորհրդի մեջ:

Նիստի բացումը տեղի կունենա դեկտեմբերի 6-ին: Ողջույնի խոսքով հանդես կգան Հայաստանի վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանը, ԱՊՀ գործկոմի նախագահ, պատասխանատու քարտուղար Անատոլի Գոլովատիի եւ Հայաստանի պետեկամուտների նախարար Երվանդ Զախարյանի տեղակալները:

Նույն օրը նիստի օրակարգում մասնակիցները կքննարկեն հետեւյալ հարցերը. 1. ԱՊՀ երկրների տնտեսական անվտանգության ապահովման ուղղությամբ մասնակից պետությունների հարկային հետաքննությունների մարմինների գործունեության համակարգման մեջ ՀՀՄՂՀԽ-ի հարաճուն դերը: 2. Օպերատիվ գործունեության բնագավառի համագործակցության, տեղեկատվական ռեսուրսների փոխանակման հարցերի եւ կադրերի պատրաստման բնագավառի համագործակցության գծով ՀՀՄՂՀԽ հանձնաժողովների մասին: 3. ԱՊՀ պետությունների տարածքում տնտեսվարող սուբյեկտների կողմից հարկային եւ ֆինանսական օրենսդրության խախտումների փաստերի տվյալների Միացյալ բանկի հայեցակարգի նախագծի մասին: 4. ԱՊՀ պետությունների հարկային (ֆինանսական) հետաքննությունների մարմինների կադրերի պատրաստման միջգերատեսչական համաձայնագրի նախագծի մասին: 5. ՀՀՄՂՀԽ անդամների կապի պաշտպանված շտապ գծի, ԱՊՀ պետությունների հարկային հետաքննությունների մարմինների սահմանամերձ համագործակցության արդյունքների, միջպետական քննչական հանձնարարությունների օպերատիվ հարցապնդումների կատարման միասնականացման մասին: Նիստում կընդունվեն որոշումներ նաեւ ՀՀՄՂՀԽ քարտուղարի մասին, խորհրդանշանի եւ կրծքանշանի կանոնադրություններ: Նիստի արդյունքների հիման վրա կստորագրվի ուր ամփոփիչ փաստաթուղթ:

Հիշեցնենք, որ ՀՀՄՂՀԽ հիմնադիր խորհրդակցությունը տեղի է ունեցել Մինսկում 1999 թ.: Առաջին նիստը կայացել է 2000 թ. նոյեմբերի 23-24-ը Մոսկվայում, երկրորդը՝ 2001 թ. մայիսի 28-29-ը Ալմա Աթայում:

ՏԻԳՐԱՆ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ
Հայաստանում Ինտերֆաքսի սեփ. թղթակից

«Փաթեթից սպասում ենք 10-14 մլրդ դրամ լրացուցիչ մուտքեր»

Երեկ խորհրդարանում ասաց Երվանդ Զախարյանը

Խորհրդարանում ներկայացված հարկային փոփոխությունների փաթեթի վերաբերյալ որոշակի պարզաբանումներ ստանալու նպատակով երեկ լրագրողները դիմեցին պետեկամուտների նախարար Երվանդ Զախարյանին: Վերջինս ասաց հետեւյալը.

– Փաթեթը նպատակաուղղված է հարկային դաշտի ընդլայնմանը եւ վարչարարությանը, ավելի ճիշտ ձեւակերպմամբ՝ հարկասուների հարկային պարտավորությունների կատարմանը:

– Որքա՞ն է փաթեթից սպասվող արդյունքը:

– Ընդհանրապես սպասում ենք 10-14 մլրդ դրամի լրացուցիչ մուտքեր այս փաթեթից:

– Ինչպե՞ս եք վերաբերվում հարկային մարմինների աշխատակիցների չարաշահումների հնարավորությանը:

– Ընդհակառակը՝ փաթեթը նպատակ ունի ավելի կանոնակարգված դարձնել հարկային մարմիններ-հարկասու հարաբերությունները: Այնպես որ, այդ մտավախությունները տեղին չեն:

– Դա չի՞ խոչընդոտի գործարարության զարգացմանը:

– Վարչարարության խստացումը մեկ նպատակ ունի՝ հարկասուները պետք է վճարեն այնքան հարկ, որքան պարտավոր են վճարել: Այսինքն՝ վարչարարությունն ուղղված է ստվերային տնտեսության դեմ: Եթե մենք դրա դեմ չպայքարենք, 2002 թ. բյուջեն կարող ենք վտանգել: Իսկ 2002-ի բյուջեն 2001 թ. բյուջեի համեմատ բավականին աճ է նախատեսում՝ մոտ 21 մլրդ դրամ: Այդ 21 մլրդ դրամը պետք է վճարեն մեր գործարարները՝ միջին, փոքր եւ մեծ բիզնեսը:

– Որքա՞ն են ստվերային տնտեսության ծավալները, եւ այս փաթեթը որքանո՞վ դրանք կկրճատի:

– Հանրային սննդի եւ առեւտրի բնագավառում մոտավորապես 70-80 տոկոսը ստվերն է:

– Հարկերից խուսափողների անունները կհրապարակվե՞ն:

– Մոտ ժամանակներս կհրապարակենք:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Հ. Գ. Ի պատասխան նոյեմբերի հարկային մուտքերի տվյալներին վերաբերող «Ազգի» հարցին, Երվանդ Զախարյանը հայտնեց, որ հավաքվել է այնքան գումար, որքան նախատեսված է եղել՝ 18 մլրդ դրամ:

ԴԻՏԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

Վերջին տասնամյակում մեր հասարակության մեջ տեղի ունեցող գործընթացները չանտեսեցին նաեւ հասարակական կյանքի մի այնպիսի ոլորտ, ինչպիսին է ԶԼՄ-ների գործունեությունը: Վերաիմաստավորվեցին այնպիսի հասկացություններ, ինչպիսիք են ԶԼՄ-ների անկախությունը, խոսքի ազատությունը: Այսօր հայաստանցին ընտրելու լայն հնարավորություն ունի, թե որ հեռուստաալիքը դիտի, ինչ թերթ կարդա կամ որ ռադիոկայանի հաղորդումներն ունկնդրի: Առաջարկն, իհարկե, շատ մեծ է, սակայն որքանո՞վ է ուղղված լայն լսարանին, բավարարո՞ւմ է արդյոք «սպառողի» պահանջները: Այս եւ մի շարք այլ հարցերի պատասխանները ստանալու համար ՀՀ կառավարությանն առընթեր տեղեկատվության եւ գրահրատարակչության վարչության հասարակական կարծիքի ուսումնասիրման կենտրոնը եռամսյակը մեկ սոցիոլոգիական հետազոտություններ է կատարում հանրային ռադիոյի, հեռուստատեսային հաղորդումների վերաբերյալ, սակայն հետազոտության են ենթարկվում նաեւ մասնավոր ռադիոն, հեռուստաընկերությունները, մամուլը: Կատարված աշխատանքներն արտացոլվում են հանրային ռադիոյով հեռարձակվող «Կարծիք» հաղորդաշարի թողարկումներում, որոնք ունկնդրին հնարավորություն են տալիս կարծիք հայտնել այս կամ այն հաղորդման վերաբերյալ: Սոցիոլոգիական հետազոտության ենթարկված հաղորդումը՝ հաշվի առնելով լսարանի կարծիքը եւ ցանկությունները, փոփոխվում է: Հարցումները պարբերաբար կատարվում են մայրաքաղաքում եւ մոտակա շրջաններում: Հանրապետության հեռավոր մարզերը եւս ընդգրկվում են, սակայն միջոցների սղության պատճառով՝ ավելի քիչ (պետբյուջեից կենտրոնին տարեկան հատկացվում է 3,5 մլն դրամ):

Կարեւորելով ԶԼՄ-ների մասին արվող սոցիոլոգիական հարցումները՝ նշենք, որ ԶԼՄ-ներն աշխատում են հասարակության լայն զանգվածների համար, ուստի պարտավոր են հաշվի առնել նրանց կարծիքը: Սակայն միշտ չէ, որ այս հանգամանքը հաշվի է առնվում, եւ շատ դեպքերում այս կամ այն հաղորդումն ինքնանպատակ է արվում՝ գրեթե չունենալով լսարան:

ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԿԱՐԾԻՔԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՄԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

Ամենից շատ դիտում են լրատվական ծրագրերը, ապա՝ սերիալները

Ըստ սոցիոլոգիական հետազոտության

Տեղեկատվության եւ գրահրատարակչության վարչության հասարակական կարծիքի ուսումնասիրման կենտրոնի սոցիոլոգիական հետազոտություններից որոշ հետաքրքրական մանրամասներ իմացանք: Ըստ կենտրոնի տվյալների, մամուլի տեսակներից ամենից շատ ժողովրդականություն են վայելում շաբաթաթերթերը՝ «Եթեր», «Էֆիր», «TV ալիք», «TV կանալ», «02», ասել է թե՝ ժամանցային ուղղվածության թերթերը (եթե դրանց մեծ մասը կարող է մամուլ կոչվել), որտեղ լինում են հեռուստատեսային ծրագրեր, տարբեր տեսակի խաչբառեր, հումոր, ինչպես նաեւ սուր զգացմունքներ պարգեւող քրեական ժանրի պատմություններ: Իսկ երկրի քաղաքական, տնտեսական եւ մշակութային կյանքը լուսաբանող թերթերը երկրորդ պլան են մղվում՝ երկրորդ տեղում օրաթերթերն են: Առաջատար դիրք է գրավում «Առավոտը» (հարցվածների 39,4 տոկոս), երկրորդ տեղում է **«Ազգը»**, որի ցուցանիշը կազմել է 32,4 տոկոս, այնուհետեւ՝ «Հայաստանի Հանրապետությունը» (29,4 տոկոս), «Հայոց աշխարհը» (24 տոկոս): Ցանկը եզրափակում է «Երկիր» օրաթերթը:

Որպես ինֆորմացիա ստանալու աղբյուր հարցվածներն առաջինը նշել են հեռուստատեսությունը (90,1 տոկոս), ռադիոն (48,0) եւ հետո միայն տպագիր խոսքը (26,4 տոկոս): Հարցման արդյունքները թույլ են տալիս եզրակացնել, որ բնակչության գերակշռող մասը երկրում եւ նրա սահմաններից դուրս տեղի ունեցող քաղաքական, մշակութային եւ այլ իրադարձությունների մասին տեղեկություն է ստանում հեռուստատեսության միջոցով: Ընդ որում, շրջանների բնակիչներն ավելի շատ են հեռուստացույց դիտում՝ ռադիո լսելու եւ մամուլ ընթերցելու սուղ հնարավորություններով պայմանավորված: Հեռավոր գյուղերում հեռուստատեսությունը քաղաքակրթության հետ կապող միակ օղակն է: Եթե մայրաքաղաքի եւ շրջակայքի բնակիչները հեռուստաալիքների բազմազանության մեջ ընտրելու հնարավորություն ունեն, հեռավոր շրջաններում տեղեկատվության միակ աղբյուրը հանրային հեռուստատեսությունն է:

Հարցվածների զգալի մասը հեռուստահաղորդումներից դիտում է լրատվականները: Հայկական հեռուստաընկերությունների լրատվական ծրագրի աղյուսակը գլխավորում է հանրայինի «Հայլուրը» (77,2 տոկոս), երկրորդ տեղում է «Պրոմեթեւս» հեռուստաընկերության «Լրաբեր» ծրագիրը: Երրորդ հորիզոնականում «Օրակարգ» լրատվավերլուծական ծրագիրն է, որի միջին վիճակագրական լսարանը կազմել է 47 տոկոս: Այնուհետեւ «Ա1+»-ի «Այբ-Ֆե» եւ «ԱՐ»-ի «Սուրհանդակ» լրատվական ծրագրերն են: Հետաքրքրական է, որ հարցվածների զգալի մասը նշում էր, թե դիտում են, սակայն չեն հավատում մատուցված լրատվության օբյեկտիվությանը:

Լրատվական ծրագրերից հետո դիտելիության ցուցանիշով աչքի են ընկնում հեռուստասերիալները:

Կենտրոնում կատարված հետազոտություններից մեկն էլ նվիրված է լրագրողի կարծիքի ուսումնասիրությանը, որի նպատակն է ժամանակակից հայ լրագրողի ընդհանրական կերպարի նկարագրումը: Լինելով ինֆորմացիա արտադրող՝ ի՞նչ է նա կարդում, ի՞նչ է լսում եւ ի՞նչ դիտում: Որպես ինֆորմացիայի առաջնային աղբյուր հայ լրագրողի, ինչպես եւ սովորական սպառողի համար հեռուստատեսությունն է (88,7 տոկոս), երկրորդ տեղում է մամուլը (78,4 տոկոս), իսկ երրորդ աղբյուրն է ռադիոն (35,9 տոկոս), մասնագիտական խողովակները (40 տոկոս): Իսկ ինտերնետը, լինելով ժամանակակից աշխարհի ինֆորմացիայի ստացման եւ հաղորդման կատարյալ գործիք, ժողովրդականություն չի վայելում կամ պարզապես մատչելի չէ (15,2 տոկոս):

Հայ լրագրողի համար առավել հանրաճանաչություն են վայելում ռուսական հեռուստաալիքները՝ ОРТ (70,3 տոկոս), НТВ (50,3 տոկոս) եւ մեկ հայկական հեռուստաալիք՝ հանրային հեռուստատեսությունը (53,8 տոկոս):

Մամուլի ընտրության հարցում հայ լրագրողներն ավելի կողմնորոշված են դեպի հայկական թերթերը՝ «Առավոտ» (55,4 տոկոս), **«Ազգ»** (48 տոկոս), «Իրավունք» (33,2 տոկոս) եւ «Հայաստանի Հանրապետություն» (31,1 տոկոս):

Մի իրողություն եւս. հարցման մասնակից լրագրողների միայն 32 տոկոսն ունի մասնագիտական կրթություն:

ՄԱՌԼԵՆԱ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

Կլինիկական դիտարկումներ

Ոչինչ մարդկային խորթ չէ մեզ բոլորիս, առավել եւս՝ հռչակավորներին: Երբ Վիլյամ Սարոյանը 70-ականների վերջին Երեւանում էր, հիվանդացավ: Նրան, իբրեւ արտոնյալ հայի, կոմունիստները տեղավորեցին մի ժամանակ ամենահեղինակավոր եւ հասարակ մահկանացուին անհասանելի հիվանդանոցում՝ «леч-комиссия»-ում: Երբ դուրս գրվելիս «պացիենտ» Սարոյանը երեխայի անմիջականությամբ հարցրեց իր բուժման վարձի չափը, բուժանձնակազմը տխուր պատասխանեց. «Ձեր նկատմամբ մեր ամբողջ հարգանքով հանդերձ՝ մեզ մոտ բուժումն անվճար է»: «Ամերիկայում էլ այս կարգի հիվանդանոցները ձրի են», չգիտես ինչ ակնարկեց Վիլյամ Սարոյանը:

Բուժման վարձն օրինականացնելուց հետո էլ մեր կլինիկաներում այսօր հրաշքները բացառություն են, իսկ խնամյալի հանդեպ քաղաքավարի վերաբերմունքը՝ հիվանդանոցի եվրոստանույուտական անթափանց ապակիների պես պաղ ու անջերմահաղորդ:

Բուռն փոփոխությունների հորձանուտում խամրել է անգամ «леч-комиссия»-ի երբեմնի շուքը, որ մերթընդմերթ կայծկլտում է հանրահայտ դեմքի կամ նրա ազգականների ստացիոնար ներկայությամբ:

Հայ հեռուստաայրերից մեկը բարձրակարգ մասնագետի խորհրդով ամեն աշնան պրոֆիլակտիկ բուժման է ենթարկվում լեգենդար «леч-комиссия»-ում՝ իր շուրջը խորհրդավորության մթնոլորտ ստեղծելով: Հայտնի չէ՝ իր ու իրեն այցելած նշանավոր հիվանդատեսների՞ շնորհիվ, թե՞ բժիշկների հավակնոտ ու աննրբանկատ պահանջների եւ ջանասիրության ավելցուկի. «Խալաթով միջանցքում մի քայլեք. չե՞ք տեսնում՝ ովքեր են մեր կողքին բուժվում: Մի

ծխեք կամ գոնե «Մալբորո» ծխեք, որ էդ մարդկանց թոքերը չվնասեք. գրող են, ժուռնալիստ են, վերջապես՝ հայազգի մի բեկոր են»:

Հանրահայտ դեմքի հանդեպ իր հետաքրքրասիրությանը հագուրդ տալուց «զրկված» շարքային հիվանդը, սակայն, ստիպված է ինքնուրույն, սեփական մարտավարությամբ ապահովել իր հանգիստը՝ մասնավորապես կլինիկաներում իրենց զբոսաշրջիկ զգացող պրակտիկանտների անպատեհ ու աղմկոտ համայնք-գրոհներից: Խոստովանեմ, որ ի պաշտպանություն մեր խնամյալի, որին նույնպես, ի լրումն հիմնական հիվանդության, սպառնում էր թանգարանային հազվագյուտ ցուցանմուշի վերածվելու բարդույթը. Նրա հիվանդասենյակի դռանը փակցրեցինք համակարգչային ձեւավորմամբ մի ցուցանակ. «Պրակտիկանտների ներխուժումը հիվանդասենյակ չի խրախուսվում»: Ցուցանակը վերեւից եկած հրահանգ կարծելով՝ պրակտիկանտների զվարթ բազմությունը, «գիդ»-ղեկավարի» գլխավորությամբ, այլեւս չերեւաց այդ բաժանմունքում:

Ինչեւէ, մարդ ինչ կարգավիճակում էլ հայտնվի հիվանդանոցում եւ ինչ նշանավոր հիվանդի հարեւանությունն էլ վայելի, միեւնույն է, բժիշկներին դիմում է անուն-հայրանունով եւ հույսով, որ ինքն այստեղից կգնա առողջացած՝ այլեւս չվերադառնալու համոզմամբ: Հարեւանուհիս պնդում է, որ եթե հիվանդանոցից դուրս գրվելիս հիվանդասենյակում ոչինչ չմոռանաս, այլեւս հիվանդանոց չես ընկնի: Իսկ նա, վաղուց աթեիստ լինելով հանդերձ, սնոտիապաշտ չէ եւ աշխատում է հիվանդանոցի մոռացված իրերի բաժնում:

Բացի ընդհանուր թշնամու՝ հիվանդության դեմ պայքարից, հիվանդները պայքարում են նաեւ ձանձրույթի դեմ՝ ցանկացած միջոցով, այդ թվում՝ հիվանդատես-հարազատների բերած ամենօրյա թարմ կերակուրները, նորություններն ու դեղորայքը քննարկելով, իրենց կյանքից մանրամասնություններ պատմելով:

Դուրս գրվողները տուն են տանում բժիշկների խորհուրդները, բախտակից հիվանդների հետ փոխանակած հասցեներն ու ընտանիքներով բարեկամություն հաստատելու խոստումները, որ այդպես էլ խոստումներ են մնում, ինչպես նաեւ համոզմունքը, որ վիրաբույժների եւ թերապեւտների փոխադարձ անվստահությունից տուժում են ոչ թե վերջիններիս փոխհարաբերությունները, այլ հենց իրենք՝ հիվանդները:

Վիրաբույժ-թերապեւտ ներքին «հակամարտությունը» ստիպում է մտածել, թե «վիրաբույժը գործում է դիմակով, որ անհաջողության դեպքում ծպտված մնա» խայթոցի հեղինակը՝ իսպանացի գրող Գոմես դե լա Սերան, երկրորդ մասնագիտությամբ, հայ թերապեւտ է:

Այս առումով աններելի կլիներ չհիշատակել հետեւյալ արտառոց միջադեպը: Մեր հայտնի քաղաքական գործիչներից մեկը ոտքի ջարդվածքով տեղափոխվում է հիվանդանոց, եւ մեծանուն վիրաբույժը, նրա ոտքը գիպսի մեջ դնելուց հետո, երկյուղած ակնածանքով եւ ուժերը ներածին չափով օգտակար լինելու ցանկությունից դրդված, հեռացնում է նաեւ կույր աղիքի որդանման ելունը:

... Լրագրողի հանդեպ բժշկի վերաբերմունքը եւս առանձնահատուկ է, սպասելիքներով լի ու միանգամայն տարբեր լրագրողի հանդեպ չինովնիկի եւ արվեստագետի վերաբերմունքից: Վիրաբույժը, լրագրողի նկատմամբ պատկառանքից բացի, նրանից ակնկալում է ստանալ իրեն հուզող անձնական ու գլոբալ բոլոր հարցերի սպառիչ պատասխանները:

Տեղի վիրաբույժներից մեկն իրավամբ նշեց, որ առողջ հասարակություն ապահովելու համար հասարակությունը պետք է ապահովի բժիշկներին:

ՆԱՐԻՆԵ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

«Հայ-թուրքական հաշտեցման հանձնաժողովը» ԱՄՆ-ում, Թուրքիայում եւ Հայաստանում քարտուղարություն է բացում

Նոյեմբերի 24-ին «Ազգն» անդրադարձավ «Հայ-թուրքական հաշտեցման հանձնաժողովի» Նյույորքյան հանդիպմանը: Անդրադարձը գրեթե ամբողջությամբ հիմնվել էր այդ միջոցի տեղեկությունների վրա, ինչի մասին նոյեմբերի 21-ին «Ազատություն» ռադիոկայանին էր հայտնել Անդրանիկ Միհրանյանը: «Հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչմանն առնչվող մի շարք հարցեր, ասում էր նա, մենք լրջորեն քննարկել ենք, եւ դրանք ուղղակիորեն վերաբերում են հայաստանյան հասարակության մեջ»: Միհրանյանը միաժամանակ հույս էր հայտնում, որ «այս հանդիպումը գուցե ավելի ընդունելի արդյունքներ տա»:

Ու այսօր Միհրանյանի խոսակցած հավաստի հայտարարությունը չի հրապարակվել: Ուրեմն չեն արդարացել նաեւ հանդիպման ընդունելի արդյունքների հույսերը: Կարեւորը, սակայն, Միհրանյանի հույսերի արդարացումը չէ, այլ՝ հանձնաժողովի գործունեությունը: Դա արդարացնում ենթադրում է. հանդիպման մանրամասների բացահայտում: Մինչդեռ մասնակիցները բացառապես մասնակիցների համաձայնությամբ են հանդիպումների անցկացման վայր-զուգահեռ սկզբունքով: Եվ այսպես, սահմանափակվում է հանդիպումների լուսաբանման հնարավորությունը:

Թեեւ հանձնաժողովի հարցում «Ակոսն» արտահայտել է «Ազգին» տրամագծորեն հակադիր տեսակետներ, բայց անհամաձայնություններ ստեղծված է եղել հանդիպումների մասնակիցների: Այս հանգամանքին անհրաժեշտ է դարձել, որ հանդիպումների համախական անդրադառնանք «Ակոսի» միջոցով: Հանձնաժողովի Նյույորքյան հանդիպումը տեղեկացվածության առումով բացառություն չէր: Ահա թե դրա առնչությամբ ինչ է գրում «Ակոսը» նոյեմբերի 23-ի համարում:

«Հայ-թուրքական հաշտեցման հանձնաժողովի» պարբերական հանդիպումներից վերջինը շաբաթվա սկզբներին կայացավ Նյու Յորքում: «Հաշտեցման մոդելներն ու միջազգային իրավունքի հարցերը» թեմայով երեք օր տեւողությամբ այս հանդիպումը հրավիրվեց Անցումային արդարադատության միջազգային կենտրոնում: Հանդիպմանը մասնակցում էր նաեւ հոգեբան, դոկտոր, պրոֆ. Անի Գալածյանը, որը հանձնաժողովին ներկայացրեց մի շարք առաջարկներ:

Հաշտեցման հանձնաժողովը, հանդիպումից դուրս, ԱՄՆ-ի թուրք եւ հայ համայնքների ներկայացուցիչների հետ մտավ մի շարք շփումների մեջ: Դրանց թվում պետք է նշել Նյու Յորքում գործող Թուրք-ամերիկյան միությունների ֆեդերացիայի, ինչպես նաեւ Վաշինգտոնում գործող Թուրք-ամերիկյան միությունների համագումարի ներկայացուցիչների հետ հանձնաժողովի անդամների հանդիպումները:

Եռօրյա նիստերն անցան հանձնաժողովի անդամների աշխույժ բանավեճերով: Հանդիպման ավարտին նրանք համաձայնության եկան որոշ հարցերում, որոնք էլ իրենց արտահայտությունը գտան համատեղ կազմված տեքստում: Այդ հարցերից մի քանիսը, որոնք տեքստում տեղ են գտել, ունեն հետեւյալ ձեւակերպումները.

Հանձնաժողովը հանդիպումներում քննարկեց միջազգային իրավունքի հավաստիության համակարգերին, միջազգային հաշտեցման մոդելներին եւ միջէթնիկական հաշտության առնչվող հարցեր: Որոշեց իրավական հարցերով աշխատանքային խումբ ստեղծել: Մի անգամ եւս հաստատեց, որ ոչ պաշտոնական հանդիպումները չեն կարող փոխարինել պաշտոնական դիվանագիտությանը: Որոշվեց շարունակել շահագրգիռ կառավարություններին քաղաքական առաջարկների ներկայացումն ու քաղաքական հարցերով եւ աշխատանքային խմբի ստեղծումը:

Քննարկվեց ԱՄՆ-ի թուրք եւ հայ համայնքների հետ շփումների միջոցով հաշտեցման գործին այդ համայնքների ավելի գործուն մասնակցությունն ապահովելու հարցը: Առաջարկվեց ապահովել Թուրքիայի եւ Հայաստանի միջեւ հարաբերությունների կարգավորման աշխատանքներին համայնքների ներգրավվածությունը:

Հանձնաժողովը բանավեճեր ծավալեց նաեւ կանոնակարգային հարցերի շուրջ: Միաժամանակ որոշվեց քարտուղարություններ բացել ԱՄՆ-ում, Թուրքիայում եւ Հայաստանում, բացելով համդերձ ինտերնետային էջ:

Հանձնաժողովը գոհունակությամբ արձանագրեց միջազգային աջակցության ծավալումը, բայց եւ այնպես ընդգծեց, որ իր գոյության փաստը չպետք է որպես միջոց օգտագործվի՝ ազդելու համար Թուրքիայի եւ Հայաստանի հետ միջազգային հանրության հարաբերությունների վրա:

Հանձնաժողովի հաջորդ հանդիպումը նախատեսվում է 2002 թ. հունվարին ԱՄՆ-ում:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Ռուսական մաֆիան կողոպտում է ամերիկյան բանկոմատներ

Ամերիկյան գաղտնի ծառայություններն օրերս ձերբակալել են մի ռուսաստանցու, որն ԱՄՆ-ում գործող ռուսական մաֆիայի անդամներից է: Նրա հանցախումբն արդիական տեխնոլոգիաներ կիրառելով՝ ամերիկյան մի շարք քաղաքների բանկոմատներից (բանկային ավտոմատներից) կորզել է 1,5 մլն դոլար: Այդ մասին «Նյու Յորք փոստ» թերթի թղթակցին հայտնի է դարձել Նյու Յորքի իրավապահ մարմիններին մոտիկ կանգնած աղբյուրներից: Ձերբակալման վերաբերյալ պաշտոնական հայտարարություն դեռ չի տարածվել: Մանրամասնություններ չեն հաղորդվում: Միայն նշվում է, որ ռուսաստանցու ձերբակալությունն իրականացվել է վերջին երկու շաբաթվա ընթացքում, Նյու Յորքի նահանգի սահմաններից դուրս: Թերթն ընդգծում է, որ այսպես կոչված «կիբեռնետիկական ելուզակությունը» Հյուսիսային Ամերիկայում ռուսական մաֆիայի հանցախմբերից մեկի նոր զբաղմունքներից է:

Ներկայումս ամերիկյան գաղտնի ծառայությունները փնտրում են հանցախմբի պարագլխին, որը, ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման, ձերբակալված ռուսաստանցու եղբայրն է: Ենթադրվում է, որ մաֆիականները մանրածախ առեւտրի եւ սննդի ծառայությունների մատակարարել են հատուկ ձեւով «կարգաբերված» բանկոմատներ, որոնցից հետագայում հնարավոր է եղել փող կորզել: ԱՄՆ-ի խոշորագույն քաղաքներում ընդհանուր առմամբ կասարվել է 100-ից ավելի «էլեկտրոնային կողոպուտ»: Նյու Յորքից բացի, հանցախումբը գործել է Ֆլորիդայի եւ Կալիֆոռնիայի նահանգներում, ինչպես նաեւ Կանադայում: Իրավապահներին հայտնի է նաեւ, որ հանցագործները նույն տեղում երկար չեն մնում: Այնպես որ, նրանց բռնելը դժվար կլինի:

Բանկոմատներից կատարված դրամակորզումների հետեւանքով ամենից շատ տուժել են «Սիթիբենկի» եւ «Չեյզի» հաճախորդները: Երկու բանկերի կառավարիչներն էլ խոստացել են փոխհատուցել նրանց կորուստները:

Պ. Ք.

«Համասը» սպառնում է նոր ահաբեկչություններով պատասխանել Իսրայելի ռմբակոծումներին

Երեկ, ի պատասխան Իսրայելի ռմբակոծումների, «Համաս» ահաբեկչական կազմակերպությունը հանդես է եկել հայտարարությամբ, որով սպառնացել է վրեժխնդիր լինել Իսրայելից ոչնչացնել Իսրայելի վարչապետ Արիել Շարոնին եւ շարունակել ահաբեկչությունների ալիքը: Նրանք պնդել են, որ Շարոնը շատ թանկ կվճարի Գազայում, Բեթղեհեմում եւ Ջանինում պաղեստինյան ղեկավարների դեմ ուղղված ռմբակոծումների դիմաց, եւ Իսրայելի սիոնիստներին սպառնացել են այնպիսի ահաբեկչություններով, որոնցից նրանց չի փրկի ոչ ոք: «Համասի» այս հայտարարությունից հետո Պաղեստինի Ինքնավարությունը դիմել է բոլոր կազմակերպություններին՝ կոչ անելով հեռու մնալ նոր սադրանքներից եւ Իսրայելի համար չստեղծել գործողությունների ծավալման նոր առիթ: Պաղեստինցիներից այսօր պահանջվում է լինել ողջախոհ եւ չխախտել հրադադարը: Իսրայելի ռմբակոծումներից խիստ անհանգստացած են նաեւ արաբական երկրները: Եգիպտոսի նախագահ Հոսնի Մուբարաքը եւ Հորդանանի թագավոր Աբդալլան երեկ հանդիպել են Կահիրեում եւ քննարկել վերջին իրադարձությունները: Զրույցի ժամանակ երկուսեք ընդգծել են, որ Իսրայելի գործողությունները կհանգեցնեն նոր ահաբեկչությունների, եւ դիմել են երկու երկրների ղեկավարներին՝ բանակցությունների ճանապարհով կարգավորելու ստեղծված ծանր իրավիճակը: Հորդանանի «Ալրայի» թերթը նշել է, որ Իսրայելի կառավարության կողմից խիստ վտանգավոր քայլ էր Արաֆաթի կենտրոնավայրի ռմբակոծումը: Մյուս կողմից, թերթը քննադատել է «Համասի» մահապարտների վերջին ահաբեկչությունները Երուսաղեմում եւ Հայֆայում, ընդգծելով, որ Իսրայելի քաղաքացիների դեմ կատարած ահաբեկչությունները բնավ չեն նպաստում պաղեստինյան ժողովրդի ձգտումների իրականացմանը: Դրանք մեծացնում են Պաղեստինի վնասներն ու կորուստները, շրջափակումն ու արյունահեղությունը: Հորդանանի կառավարության խոսնակը երեկ զգուշացրել է Իսրայելի կառավարությանը, որ ռմբակոծումները կուժեղացնեն վայրագությունների ալիքը եւ չեն լուծի հակամարտության գլխավոր խնդիրը:

Ռ. Պ.

Ահաբեկչության նոր վտանգ ԱՄՆ-ում

Սպիտակ տան ներկայացուցիչները պնդում են, թե «հավաստի» տեղեկություններ են ստացել ԱՄՆ-ում սպասվող նոր ահաբեկչությունների վերաբերյալ: Անվտանգության գլխավոր ծառայությունները բերված են բարձր մարտավիճակի: Սեպտեմբերի 11-ից հետո արդեն 3-րդ անգամ Հետաքննությունների դաշնային բյուրոն (ՀԴԲ) գերզգոնության կոչ է անում ամերիկացիներին: «Վերջին օրերին մեր անվտանգության ծառայությունները նկատել են ահաբեկչություններ նախանշող վտանգի մեծացում: Ստացված տեղեկությունները, սակայն, չեն ճշգրտում ԱՄՆ-ում եւ այլուր ահաբեկչությունների հնարավոր ձեւերը եւ թիրախները», երեկ Վաշինգտոնում լրագրողներին հայտարարեց ԱՄՆ ներքին անվտանգության ծառայության տնօրեն Թոմ Ռիջը: Նրա կարծիքով, այդ վտանգը պահանջում է զգոնության ուժեղացում: Ռիջը նշեց, որ հեռախոսային խորհրդաժողովի ընթացքում ինքն արդեն զգուշացրել է բոլոր նահանգապետներին, իսկ ՀԴԲ-ն զգուշացրել է անվտանգության բոլոր ծառայություններին: Այս կապակցությամբ «Ֆիգարո» թերթը հիշեցնում է, որ առաջիկա շաբաթներին ավարտվում է մահմեդականների ռամադանը, մոտենում են քրիստոնյաների Սուրբ Ծննդյան տոները եւ այլն: Անցյալում կրոնական մեծ տոների ընթացքում հաճախ ահաբեկչություններ են նախապատրաստվել: Այսպես, 1999 թ. վերջերին հնարավոր եղավ դրանք կանխել Հորդանանում, Կանադայում եւ ԱՄՆ-ում: Թոմ Ռիջը նաեւ նշեց, որ ԱՄՆ-ում առաջիկայում սպասվող ահաբեկչական գործողություններն ըստ երեւույթին անմիջական կապ չունեն Մերձավոր Արեւելքի վերջին դեպքերի հետ:

ԲՈՆՆ

Աֆղանները ՄԱԿ-ի ծրագիրը կընդունեն վերապահումներով

Կրոնական ազատություններ Աֆղանստանում

Աֆղանստանի խնդրի կարգավորմանը նվիրված Բոննի խորհրդաժողովում ՄԱԿ-ը ստիպված է մասնակիորեն հրաժարվել իր ներկայացրած հավակնոտ ծրագրից: Գլխավոր պայքարը հակաթալիբյան ուժերի ներքին տարաձայնություններն են: Կիրակի օրը ՄԱԿ-ի հատուկ ներկայացուցիչ Լախդար Բրահիմին աֆղանական 4 պատվիրակություններին ներկայացրեց առաջարկվող համաձայնագրի տեքստը, որտեղ փաստորեն բացակայում էր «ազգային ժամանակավոր գերագույն խորհրդի» գաղափարը: Մինչդեռ այդ անցումային մարմինն անհրաժեշտություն է: Դրա ղեկավարի պաշտոնի հավանական թեկնածուն, «Լիբերասիոն» թերթի տվյալներով, միապետական փուշտունական ցեղերի առաջնորդ Համիդ Ղարզայն է: 4 պատվիրակությունները ներկայացրել են ընդհանուր առմամբ նախարարության 60 թեկնածուների ցանկ, որը պետք է կիսով չափ կրճատվի:

Վեճերի առիթ է դարձել նախկին թագավոր Զահիր Շահի վերադարձի հարցը: Թեեւ աֆղանական 4 պատվիրակությունները համաձայն են միապետի վերադարձին, դրան ընդդիմանում է Աֆղանստանի նախագահ Բուրհանուդդին Ռաբբանին: Ըստ համաձայնագրի նախագծի, թագավորը լոկ խորհրդանշական դեր է խաղալու եւ վեց ամիս հետո հրավիրելու է աֆղանական ցեղերի առաջնորդների ընդհանուր ժողով՝ Լոյա ջիրգա: Այնտեղ կազմվելիք «անկախ հանձնախումբը» կնշանակի մեծական Լոյա ջիրգայի 1500 անդամներին: Վերջիններս երկու տարվա ընթացքում կընդունեն երկրի նոր սահմանադրությունը եւ կհաստատեն կառավարման մարմինների կազմերը:

ՄԱԿ-ը, սակայն, հաջողություն չարձանագրեց միջազգային խաղաղարար ուժերի տեղաբաշխման հարցում: Թեեւ Հյուսիսային դաշինքն ի վերջո ընդունեց առաջարկված նախագիծը, բայց ձեւակերպումը անորոշ է: «Մինչեւ Աֆղանստանում ոստիկանության եւ բանակի ստեղծումը, միջազգային ընկերակցությունը կարող է օգնություն ցուցաբերել եւ աֆղանական ժամանակավոր իշխանությունների խնդրանքով Քաբուլում եւ շրջակայքում, ինչպես նաեւ երկրի այլ վայրերում տեղաբաշխել խաղաղարար ուժեր», նշված է փաստաթղթում:

Միաժամանակ «Ֆիգարո» թերթը տեղեկացնում է կրոնական հանդուրժողականության ապարեզում Աֆղանստանի ղեկավարության կատարած առաջընթացի մասին: Հյուսիսային դաշինքի կրոնական գործերի նախարար Աթաուլլան խորհրդանշական քայլ կատարեց, մահմեդականների համար սրբազան համարվող ուրբաթ օրը մուտք գործելով հնդուիստական տաճար եւ հայտարարելով. «Մռայլ օրերն անցյալ են դարձել: Մենք պատրաստ ենք բոլոր իրավունքները տրամադրել բոլոր կրոններին»: Նա խոստացավ «քարքերի ոստիկանության» հովանավորներ թալիբներին եւ Պակիստանին մեղադրեց ազգային փոքրամասնությունների (մասնավորապես հնդուսների եւ սիքերի) իրավունքների ոտնահարման մեջ:

Ինչպես Քաբուլում հայտարարեց Հյուսիսային դաշինքի կամ Միացյալ հակաթալիբյան ճակատի արտգործնախարար Աբդուլլա Աբդուլլան, Աֆղանստանի ժամանակավոր կառավարությունը կգլխավորի Զահիր Շահի խորհրդական Աբդուլ Սաթար Սիրաթը: Պաշտպանության նախարարի պաշտոնը կզբաղեցնի ճակատի ներկայացուցիչը՝ «երկրում օրինականությունն ու կարգուկանոնը պահպանելու» նպատակով: Իր հերթին «NTV-Ru» էլեկտրոնային թերթը հաղորդում է, որ ներկայումս միջաֆղանական տարաձայնությունների գլխավոր պատճառն ապագա կառավարությանը փուշտունների մասնակցության հարցն է, որը թերեւս կպահպանվի նաեւ 2002 թ. գարնանը կայանալիք Լոյա ջիրգայում: Ինչ վերաբերում է երկրի փաստական տերը դարձած Հյուսիսային դաշինքին, նա չի ձգտում մենաշնորհության (համենայն դեպս՝ խոսքերով):

Պ. Ք.

Մշակույթ

Կարդալով Բագրատ Ուլուբաբյանին

Ընդամենը 20 օր էր մնացել, որ նշվեր ծննդյան 76-ամյակը: Սակայն նոյեմբերի 9-ին հաղորդագրություն ստացվեց, որ մահացել է Բագրատ Ուլուբաբյանը, մարդ, որն աներեւակայելի շատ բան է արել հայոց պատմության ուսումնասիրման, ամենակնճռոտ հարցերի լուսաբանման համար:

Բագրատ Ուլուբաբյանի կյանքն անվերջ պայքարի մի շարան է՝ արտաքին եւ ներքին ուժերի դեմ: 1960-ականների վերջերին նրան մեղադրում են Արցախն Ադրբեջանից անջատելու եւ Հայաստանին միացնելու «ազգայնական» գործունեություն գլխավորելու մեջ եւ վտարում են դեռ Ադրբեջանի կազմում գտնվող ԼՂԻՄ-ից: Սակայն Բագրատ Ուլուբաբյանը՝ գրողը, հրապարակախոսը, գիտնականը, արդեն ճանաչված այր էր: Արցախի գրողների մարզային բաժանմունքի նախագահ (1947-ից մինչեւ 1967 թ.), «Խորհրդային Ղարաբաղ» մարզային թերթի գլխավոր խմբագիր, կուլտուրայի մարզային վարչության պետ, մարզգործկոմի նախագահի տեղակալ... Սրանք պաշտոններ են, որոնք նրա համար հնարավորություն ստեղծեցին պատմաբանական հսկա նյութ կուտակել, որը հետո արժանվույն օգտագործեցին գիտական լուրջ ուսումնասիրություններում: «Արցախի պատմությունը հնագույն ժամանակներից մինչեւ 10-րդ դարը» (թեկնածուական թեզ), «Խաչենի իշխանությունը (Արցախը) 10-16-րդ դարերում» (դոկտորական թեզ), «Դրվագներ Հայոց Արեւելից կողմանց պատմության», «Արցախի պատմությունը հնագույն ժամանակներից մինչեւ մեր օրերը», «Արցախյան գոյապայքարը», «Արցախյան գոյապայքարի տարեգրություն (1988-1995 թթ.)»... Բագրատ Ուլուբաբյանի գիտական այս ուսումնասիրությունները, ինչպես նաեւ գրական ստեղծագործությունները (պատմվածքների ու վիպակների ժողովածուներ, «Հայրենի հող», «Մարդը», «Սարդարապատ» վեպերը, «Թարթառ» վիպակը) զգալի ներդրում են հայ պատմագիտության եւ գրականության ոլորտներում: Իսկ «Զրուցարան» երկհատորյակը մի ուրույն ու հաջողված փորձ է հայ ժողովրդի պատմության եւ մշակութային կյանքի ընթացքը հանրամատչելի եղանակով ընթերցողին ներկայացնելու:

Առանձնակի ուշադրության են արժանի Բագրատ Ուլուբաբյանի գիտական ուսումնասիրությունները: Հայոց Արեւելյան կողմի՝ Արցախի

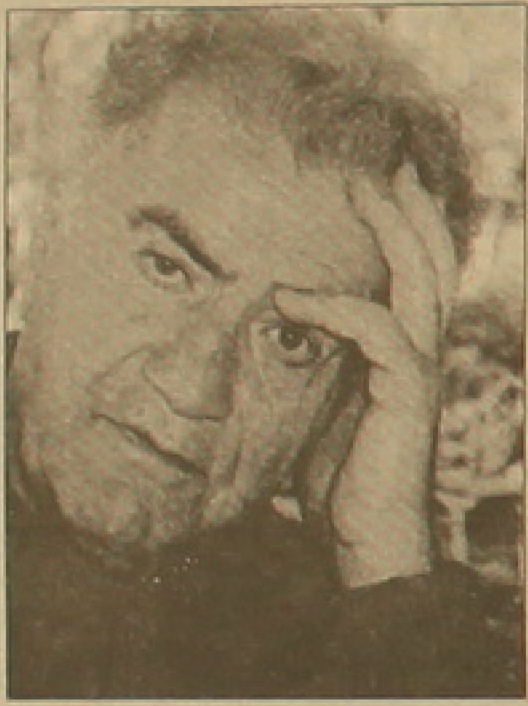

պատմության ուսումնասիրությունն անչափ բարդ է այն իմաստով, որ թուրք եւ ադրբեջանցի «պատմաբանները» միշտ էլ իրենց ցանկացած ձեւով են փորձել ներկայացնել այդ պատմությունը՝ աղավաղելով բազմաթիվ փաստեր: Տասնամյակներ շարունակ ստեղծվել են կեղծ պատմության բազմահազար գրքեր, ժողովածուներ: Բագրատ Ուլուբաբյանն այն առաջիններից եղավ, որ մաքրեց այդ պատմությունը՝ արժանագրելով եւ ընթերցողին ներկայացնելով միայն ճշմարիտ փաստեր: Անշուշտ, անհնար է լրագրական կարճ հաղորդագրության մեջ ներկայացնել բազմավաստակ գիտնականի կատարած ողջ աշխատանքը: Բերենք միայն մեկ օրինակ:

Անչափ բարդ իրադրություն էր ստեղծվել 18-րդ դարասկզբին, երբ Արցախի կաթողիկոսության համար պայքար էր գնում մի կողմից Եսայի Հասան-Ջալալյանցի եւ ինքնակոչ Ներսես անվամբ մեկի միջեւ: Հասան-Ջալալյան տոհմի շառավիղներից եւ «Հասան-Ջալալյան» Երկրի զարգացման, մշակութային, բարեգործական հիմնադրամի նախագահ Ժասմեն Ասրյանի կարծիքով, Բագրատ Ուլուբաբյանի ուսումնասիրությունները ճշմարիտ տեղեկություններ են պարունակում գիտականորեն որոշ ժամանակ վիճելի շատ ու շատ փաստերի, այդ թվում նաեւ Արցախում մեծ դեր ունեցած Հասան-Ջալալյանների տոհմի պատմությունը ճշգրտելու համար:

Վիճահարույց հարցերի պարզաբանման շատ ու շատ փաստեր կարելի է մեջբերել Բագրատ Ուլուբաբյանի աշխատություններն ուսումնասիրելիս: Գիտնականի եւ գրողի վերջին գրքերից մեկը՝ «Հայոց Արեւելից կողմանց եկեղեցին եւ մշակույթը», նույնպես անչափ կարեւոր, հասկանալիս ճշգրտված տեղեկություններ է պարունակում:

Հայ պատմագրությունը եւ գրականությունն այս օրերին պիտի ծննդյան հոբելյան նշեր: Սակայն, ավաղ, փաստում ենք սոսկ, որ Բագրատ Ուլուբաբյանի աշխատությունները պիտի շարունակենք կարդալ:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

Ստեղծագործում էր թեմասին, բայց հոգով ազատ էր

Հայրենիքում մեծ ճանաչում ունի գեյթունցի գորգագործ Դովլաթ Գարանֆիլյանը: Պետպատվերով ժամանակի ղեկավար անձանց դիմանկարներն էր գործում գորգի վրա: Նրա շատ աշխատանքներ պահպանվել են նախկին ԽՍՀՄ-ի հանրապետությունների թանգարաններում:

Ցավոք, գորգագործ-նկարիչը չէր կարող ազատ ստեղծագործել, անում էր այն, ինչ թույլ էր տալիս պատվերը կուլտը: Աշխատելով խիստ հսկողության տակ՝ ազգային գործեր չէր կարող ստեղծել, այն որպես «նացիոնալիզմ» կորակվեր: Դրա հետեւանքով շատ մտահղացումներ մնացին վանդակավոր թղթի վրա՝ գծանկարների տեսքով:

Աշխատասեր եւ մեծ նվիրում պահանջող այդ գործը կատարում էր մեծ համբերությամբ, երբեմն նույնիսկ՝ հարկադրված: Ներքուստ ազատամտաշ էր, ազնիվ ու շիտակ, թերեւս, հասկանալի պատճառներով, իշխանահաճո մարդ չէր: Այդ էր պատճառը, որ կենդանության օրոք մեծ տեղ չտվեցին նրան, նույնիսկ հալածվում էր իշխանությունների կողմից: Պարզապես Գարանֆիլյանին ողջ թողեցին, որովհետեւ իրենց պատկերն էր գործում գորգի վրա...

«Պատիս բազմիցս տարել են ՊԱԿ, - պատմում է թոռնուհին՝ Քնարիկը, որը նրա գործի շարունակողն է, - ստիպել, որպեսզի գեյթունցիների մասին տեղեկատվություն տա: Գիշերները տարել են նրան, սակայն որեւէ տեղեկություն չի հաղորդել: Հրաժարվել է համագործակցել իշխանությունների հետ: Հավանաբար այդ էր պատճառը, որ ըստ արժանվույն չգնահատվեց»:

Դեռ ավելին՝ արվեստագետի աղջկան ամուսնու հետ աքսորում են Սիբիր (Գարանֆիլյանն ունեցել է երկու դուստր, մեկ որդի): Ամենուրեք դիմելով, որպեսզի գոնե աղջկան ազատեն, այնուհետեւ հուսահատված գրել էր. «Աղջիկս, եթե քեզ չազատեն,

ես իմ ընտանիքով կտեղափոխվեմ Սիբիր՝ բնակության»:

Աքսորվելուց մեկ տարի անց աղջկան ազատում են, իսկ ամուսնուն ներում է շնորհվում համընդհանուրի հետ: Դժբախտաբար, երբ վերադարձան, Գարանֆիլյանն արդեն մահացել էր:

Ռուզվելտին ուղարկված գորգ-դիմանկարի դիմաց ԱՄՆ-ից վճարված 2000 դոլարն այդպես էլ չհանձնվեց հեղինակին: Ստեղծագործությունը ներկայումս պահպանվում է ԱՄՆ-ում՝ Ռուզվելտի տուն-թանգարանում:

Գարանֆիլյանի թոռնուհին՝ Քնարիկը, նպատակադրվել է վարպետանալ գորգագործության մեջ, ավելի շատ ժամանակ տրամադրել ներկատու բույսերի ուսումնասիրությանը եւ պապի թողած ձեռագրերում ներկայացված տեխնոլոգիաների հիման վրա թելերի ներկանյութեր ստանալ:

Քնարիկի առաջին աշխատանքը գորգի վրա պատկերված խաչ է, որը հույս, հավատ եւ սեր է խորհրդանշում:

ՆԵԼԼԻ ՍԱՀԱԿՅԱՆ

Ներկայացված է պետական մրցանակի

Բանաստեղծի լռությունը

Հիրավի անիմանալի են ճակատագրի խաղերը: Տարիներ առաջ համալսարանի բանասիրական ֆակուլտետի ընդունող հանձնաժողովի ուշադրության կենտրոնում էր մի պատանի, որի անուրանալի գրական ձիրքի վկայությունն էր «Գարուն» ամսագրում տպագրված բանաստեղծությունների շարքը՝ Վահագն Դավթյանի ողջերթի խոսքով: Այդ պատանու անունն էր Անատոլի Հովհաննիսյան:

Անցան տարիներ, ժամանակի հորձանուտի մեջ մի տեսակ կորավ նրա անունը, նրա հետ կապված հույսերը փոխանցվեցին այլոց: Երբ հանդիպում էինք եւ խոսք էր գնում գրականության մասին, հաճախ էր կրկնում. «Ավելի լավ է լինել լավ ընթերցող, քան միջակ գրող»: Հիրավի, մեզանում սակավ հանդիպող արժանիք, երբ մարդու գրական ճաշակը բարձր էր իր ստեղծածի վերաբերյալ սեփական գնահատականից:

Եվ ահա վերջապես ընթերցողի դատին է ներկայացված Անատոլի Հովհաննիսյանի «Տաք երկիր» ժողովածուն: Թռուցիկ ծանոթությունն իսկ գրքին ցույց է տալիս, որ Անատոլին ժամանակն իզուր չի կորցրել՝ լավ ընթերցողը դարձել է ինքնօրինակ բանաստեղծ, որ ունի սեփական ձայն եւ ասելիք: Հետաքրքիր է, որ գրքում զետեղված երկու շարքերը՝ «Տաք երկիր» եւ «Ցավի ծաղիկ», ժամանակագրական առումով հակառակ հաջորդականություն ունեն. երկրորդ շարքը վաղ շրջանի գործեր են, իսկ այսօրվա Անատոլիին տեսնում ենք առաջին շարքի գործերում: Սա հնարավորություն է տալիս տեսնել բանաստեղծի կայացման ընթացքը, բառի, պատկերի նկատմամբ խստապահանջության աճը, եւ, ամենակարեւորը, սեփական աշխարհընկալումը:

Ամենից լավ ինքն է բնութագրում իր բանաստեղծության էությունը.

Բառեր, /Որ չեք ծնվում, /Մնում եք իմ խորքում /Որպես հրաշք մանկիկներ, /Որոնց այդպես էլ չկրեց /Ոչ մի կին: /Ձեր տարափը պատեպատ է խփվում, /Խեղդում է ինձ. /Ես խողովակների մեջ առնված /Գետ եմ...

Ահա այսպես: Առանց ծեծծեքումների, առանց ինքն իրենից խելացի երեւալու մարմաջի, առանց զարմացնելու մոլուցքի եւ սեւեռուն մտավարժանքների: Ընթերցելիս բանաստեղծությունից բանաստեղծություն աճում է հպարտությունը եւ ճշմարիտ պոեզիային հաղորդակցվելու բերկրանքը, հավերժականին եւ գեղեցիկին հանդիպելու մարդկային ուրախությունը: Հոգու ներքին շարժում, ապրումների անմիջականություն եւ միաժամանակ այդ ամենը դրված բանաստեղծական որույն ձեւի մեջ: Գերիշխում է խտացած ձեւի մեջ ամփոփվելու ձգտումը, այսպես կոչված աֆորիստիկ մտածողությունը, որ հաճախ հանդես է գալիս բանաստեղծության վերջին տողերում ընդհանրացման տեսքով՝ հիշեցնելով մեզանում հանիրավի անտեսված «գյուտով բանաստեղծությունը»:

Ես այն սարն եմ, /Որ հոգնել է արդեն /Սեփական անդունդները նետվել... /Կամ՝ /Ես մենակ եմ, /Ինչպես գետը, /Որ անընդհատ փախչում է ինքն իրենից:

Մարդկային տառապանքը, երջանկության փնտրտուքն ու կորստի ցավը, կյանքի ու մահվան առեղծվածը. ահա Անատոլի Հովհաննիսյանի ոգորումների շրջանակը: Չենք կարող հրաժարվել եւս մի հատված մեջբերելու գայթակղությունից, ուր ժամանակակից մարդուն կեղեքող կասկածներն ու հոգու վայրիվերումները գտել են բանաստեղծական սքանչելի լուծումներ:

Գնացքի նստատեղին մոռացված /Հնամաշ հովանոց՝ /Հիշողությունը /ժամանակն անընդմեջ տանում է հեռու: /Անցյալը լքված տնակ է՝ /Տեղահան արված ծխնիներով /Ուր մենակության մեջ խելագարվում է ոգին: /Երազում թե արթնի, /Վաղվա խորապատկերին /Միահյուսված՝ /Ուրվագծվում է նա, /Եվ ես չեմ կարողանում ոչ մի կերպ հեռանալ՝ / Ճեղքելով ծննդի ու մահվան /Չգոյականության դաշտը...

Ուրախալի է, որ գրականության այսօրվա վարպետների կողքին այս ժողովածուն եւս ներկայացվել է 2001 թ. պետական մրցանակաբաշխության: Ոգեւորիչ է նաեւ, որ մեր այս խառն օրերում, երբ, ինչպես 20-ական թթ., գլուխ է բարձրացնում «վարնոց գրականությունն» ու զուգարանակոնքի պաշտամունքը, Անատոլի Հովհաննիսյանը դավանում է մաքուր պոեզիա՝ հաստատելով գեղեցիկն ու մարդկայինը: Ուզում ենք հավատալ, որ նա այլեւս ստեղծագործական ընդհատումներ չի ունենա, առավել կիսակեցնի մտքի ու բառի ուրույն գույնն ու ձայնը եւ կհաստատի մեր գրական անդաստանում իր սեփական տեղն ունենալու իրավունքը, քանի որ «Տաք երկիրը» վկայում է, որ Անատոլի Հովհաննիսյանն ապարեզ է իջել «ուշ, բայց ոչ ուշացած»:

ՌՈՒԲԵՆ ՄԱՐՈՒԹՅԱՆ

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՇՎԱՊԱՀՆԵՐԻ ԵՎ ԱՈՒԴԻՏՈՐՆԵՐԻ ԱՍՈՑԻԱՑԻԱ»

(ՀՀԱԱ) հասարակական կազմակերպությունը հայտարարում է ընդունելություն ՀՀԱԱ որակավորման եւ ACCA միջազգային որակավորման հաշվապահական ծրագրերի դասընթացներին:

ACCA միջազգային որակավորման ծրագրի դիմորդները կգրանցվեն Մեծ Բրիտանիայում գտնվող ACCA կազմակերպության կողմից որպես ուսանող, կմասնակցեն ՀՀԱԱ-ի կազմակերպած դասընթացներին եւ յուրաքանչյուր տարվա հունիս եւ դեկտեմբեր ամիսներին կմասնակցեն Երեւանում անցկացվող ACCA-ի կազմակերպած քննություններին: Քննությունները հաջողությամբ հանձնած ուսանողներին ACCA-ի կողմից շնորհվում է որակավորված հաշվապահի կոչում, որը ճանաչված է աշխարհի մոտ 150 երկրներում: ACCA միջազգային որակավորման հաշվապահական դասընթացները եւ քննություններն անցկացվում են անգլերեն լեզվով:

ՀՀԱԱ որակավորման ծրագրի դիմորդները կգրանցվեն ՀՀԱԱ-ում, կմասնակցեն ՀՀԱԱ-ի կազմակերպած դասընթացներին եւ յուրաքանչյուր տարվա հունիս եւ դեկտեմբեր ամիսներին կմասնակցեն ՀՀԱԱ-ի կողմից Երեւանում կազմակերպվող քննություններին: Քննությունները հաջողությամբ հանձնելու դեպքում ուսանողներին ՀՀԱԱ-ի կողմից փուլ առ փուլ տրվում է տարբեր աստիճանների հաշվապահական որակավորում: ՀՀԱԱ որակավորման դասընթացները կազմակերպվում են՝ հիմք ընդունելով ACCA միջազգային որակավորման ծրագիրը: Դասընթացները եւ քննությունները անցկացվում են հայերեն:

Նշված ծրագրերին դիմող մասնակիցներին մրցութային կարգով կտրվի կրթաթոշակ: Կրթաթոշակը կարող է կազմել քննությունների, դասընթացների եւ դասագրքերի արժեքի զգալի մասը:

ACCA միջազգային որակավորման եւ ՀՀԱԱ որակավորման դասընթացներին կարելի է գրանցվել մինչեւ 2001 թ. դեկտեմբերի 15-ը:

Ծրագրերի մասին մանրամասն տեղեկություններ ստանալու համար դիմեք ՀՀԱԱ-ի կենտրոնական գրասենյակ:

ACCA միջազգային որակավորման ծրագրի համար՝ Քրիստինե Ալեքսանյանին

ՀՀԱԱ որակավորման ծրագրի համար՝ Կարեն Ներսեսյանին

Մեր հասցեն՝ ք. Երեւան, Կարապետ Ուլնեցու 31, V հարկ:

Հեռ. 24-91-78, 54-16-65, 24-93-09, 24-93-19:

Էլ. փոստ՝ aaaa@arminco.com

Մարզական

Մարզիչը կընտրվի վիճակահանությունից հետո

Այսպիսին է ֆեդերացիայի նախագահ Սուրեն Աբրահամյանի դիրքորոշումը

Արդեն մեկ շաբաթ է, առաջնությունը հասել է վերջնագիծը, հանդարտվել են ֆուտբոլային կրքերը: Այժմ ժամանակն է սթափ գնահատելու ազգային հավաքականի, ակումբների ելույթները, վերլուծելու ֆուտբոլային տնտեսությունում ստեղծված իրավիճակը: Նման խնդրանքով «Ազգի» թղթակիցը դիմեց ֆուտբոլի հանրապետական ֆեդերացիայի նախագահ Սուրեն Աբրահամյանին:

- Պրն Աբրահամյան, ազգային հավաքականի ելույթների գնահատականը դեռ չի տրվել: Ինչպե՞ս եք դուք դրանք գնահատում:

- Մեր կարգի երկրների համար շատ կարեւոր են վիճակահանության արդյունքները, որոնք նաեւ ֆինանսական խնդիրների լուծման հնարավորություն կարող են ընձեռել: Մասնագետների կարծիքով, մեր ընտրական խումբը բավական ուժեղ կազմ ուներ, ֆինանսական տեսակետից էլ [illegible] ծախսերից, եկամտի ոչ մի ակնկալիք չկար: Նորվեգացիներն այն ժամանակ դասակարգման ցուցակի լավագույն տասնյակում էին, ուկրաինացիների կազմում էին համաշխարհային մեծության «աստղեր» Շեւչենկոն ու Ռեբրովը, Ուելսը կոշտ, ուժային ֆուտբոլ է ցուցադրում, որի ֆուտբոլիստների մեծամասնությունը հանդես է գալիս Անգլիայի պրեմիեր-լիգայում: Բելառուսի հավաքականը բռնել էր վերելքի ուղին, որովհետեւ երկրում ֆուտբոլի զարգացման պետական ծրագիր է ընդունվել: Լեհաստանը ֆուտբոլային լավ ավանդույթներ ունեցող հավաքական էր, որի խաղացողները հանդես են գալիս եվրոպական ուժեղագույն ակումբներում: Վարուժան Սուքիասյանի առջեւ խնդիր դրվեց զուտ պաշտպանողական խաղաոճից անցնել հարձակողական խաղաոճի, ստեղծել մրցունակ կոլեկտիվ: Բացի այդ, հասունացել էր նաեւ սերնդափոխության հարցը: Ընկերական հանդիպումներում, կիպրոսյան մրցաշարում փորձարկվեցին երիտասարդ նոր ֆուտբոլիստներ: Կատարված աշխատանքի շնորհիվ հավաքականում նոր անուններ հայտնվեցին, որոնք առանցքային խաղացողներ դարձան (Կարեն Դոխոյան, Ռոմիկ Խաչատրյան, Անդրեյ Մովսիսյան): Հասունացել էր արդեն Քարամյան եւ Հակոբյան եղբայրներին հավաքականում ընդգրկելու հարցը:

Նախապատրաստական փուլը բավական հուսադրող էր: Մեր ֆուտբոլիստներն արդեն ուժային պայքարին [illegible] էին, «չոր» եվրոպական ֆուտբոլ էին ցուցադրում, տեխնիկական կարողություններ էին դրսեւորում: Մեկնարկը եւս հուսադրող էր. նորվեգացիների հետ Օսլոյում սենսացիոն ոչ-ոքին բոլորին ոգեւորել էր: Այդ ոգեւորությունն էր թեւածում նաեւ նորակառույց «Հանրապետականում» ուկրաինացիների հետ հանդիպման մինչեւ 44-րդ րոպեն: Գուցե հաղթելու համար էլ շատ կարեւոր է հոգեբանական պատրաստությունը, հավասարը հավասարի հետ կռիվ տալու կարողությունը, որին մեր տղաները պատրաստ չէին եւ ցավալի պարտություն կրեցին: Դրանից հետո թիմում շատ վատ բարոյահոգեբանական մթնոլորտ ստեղծվեց, թիմը «կոտրվեց», կասկածներ, ավելորդ խոսակցություններ, կողքից ոչ կոմպետենտ գնահատականներ, այս ամենը շիկացնում էր մթնոլորտը: Բելառուսի հետ խաղում հավաքականը միայն երկրորդ խաղակեսում սկսեց խաղալ, երբ արդեն պարտվում էր 0-2 հաշվով: Մեծ աշխատանք պահանջվեց թիմի ոգին բարձրացնելու համար: Եղան նաեւ տպավորիչ խաղեր, օրինակ, Ուելսի հետ ներսի եւ դրսի հանդիպումները: Նույնիսկ Ուկրաինայում, չնայած 0-3 հաշվով պարտությանը, հավաքականը վատ չխաղաց: Իսկ ահա, նորվեգացիների հետ վերջին հանդիպման ժամանակ շատ վատ խաղացին:

Բնական է, որ երբ արդյունքների վրա հիմնվենք, ոչ ոք չի կարող գոհ լինել: Բայց լինենք իրատես. սահմանափակ ֆինանսական հնարավորություններով, մարզումային սուղ պայմանների առկայությամբ դժվար է լուրջ արդյունքներ ակնկալել: Մեր հավաքականի մասին եվրոպայում այսպիսի կարծիք է ստեղծվել. անկանխատեսելի թիմ է, կարող է ցանկացածին անակնկալ մատուցել եւ ցանկացածին՝ պարտվել: Կարեւորն այն է, որ արդեն ձեւավորվել է հավաքականի կորիզը: Նոր գլխավոր մարզչի խնդիրն է թիմը համալրել երիտասարդ տաղանդավոր ֆուտբոլիստներով, ուժեղացնել հարձակման գիծը, Սուքիասյանի ստեղծածի վրա ավելացնել եւ, կարծում եմ, կարելի է բավական մրցունակ հավաքական կազմավորել: Եթե վիճակահանությունն էլ բարեհաջող ստացվի ֆինանսական առումով, ապա հնարավոր կլինի 2-3 ուժեղ ֆուտբոլիստներ հրավիրել դրսից:

- Հավաքականում Վարուժան Սուքիասյանի պայմանագրի ժամկետն ավարտվել է: Ե՞րբ հայտնի կդառնա նոր մարզչի անունը:

- Մարզչի ընտրության հարցում երկու տարբերակ կա. հրավիրել դրսից կամ հենվել տեղի կադրերի վրա: Սովորաբար, հայկական ֆուտբոլի նվաճումները պայմանավորված են եղել դրսից հրավիրված մարզիչներով: Սակայն նրանք, որպես կանոն, միայն երկու տարի են կարողանում մնալ չվարկաբեկված: Վառ օրինակը՝ Նիկիտա Սիմոնյանը: Այսօրվա պայմաններում դրսից մարզիչ հրավիրելը շատ թանկ հաճույք է: Ինքներդ գիտեք, որ ֆեդերացիան հավաքականի կարիքները հոգալու համար պետությունից ոչ մի լումա չի ստանում: Ուստի սպասում ենք վիճակահանությանը:

- Ովքե՞ր են թեկնածուները, նրանց հետ բանակցություններ վարվե՞լ են:

- Անուններ չեմ ուզում տալ, իսկ բանակցությունները կվարվեն վիճակահանությունից հետո:

- Ուշ չի՞ լինի: Չէ՞ որ հարկ է նախապատրաստվել ընտրական մրցաշարին:

- Հաջորդ տարի հավաքականը պաշտոնական 3 խաղ է անցկացնելու սեպտեմբեր-հոկտեմբեր ամիսներին, ուստի ժամանակ կա նախապատրաստվելու: Իհարկե, լավ կլիներ, որ ասենք հունվարին սկսվեր նախապատրաստությունը, որեւէ մրցաշարի մասնակցեինք կամ ընկերական խաղ անցկացնեինք, սակայն կրկին ֆինանսների խնդիր է ծագում: Մյուս կողմից, հարկ եղած դեպքում հավաքականը ժամանակավորապես կարող է գլխավորել Անդրանիկ Ադամյանը, որի ղեկավարությամբ երիտասարդական հավաքականը գերազանց ելույթներ ունեցավ՝ անակնկալ մատուցելով բոլորին:

- Տեղի կադրերից ընտրության դեպքում հավաքականի մարզիչը պետք է ազա՞տ լինի, թե՞ որեւէ թիմում աշխատի:

- Իմ կարծիքով, ճիշտը որեւէ թիմում աշխատելու տարբերակն է:

Միայն թե մենք պետք է միջամտենք, որպեսզի սուբյեկտիվ գործոնը չգերակշռի եւ իր թիմից անհարկի շատ ֆուտբոլիստներ չընդգրկի հավաքականում:

- Ինչո՞ւ հավաքականի առջեւ կոնկրետ խնդիր չի դրվում ընտրական մրցաշարում: Դա կնպաստի ֆուտբոլիստների եւ մարզիչների պատասխանատվության բարձրացմանը, որոշակի խթան կդառնա նրանց համար:

- Կոնկրետ խնդիրը նաեւ կոնկրետ պայմանների եւ ֆինանսական որոշակի պարտավորությունների կատարման ապահովում է պահանջում: Իմ կարծիքով, կարելի էր խմբում 4-րդ տեղը գրավելու խնդիր դնել հավաքականի առջեւ: Դրա հետ խնդրի դրական լուծման դեպքում պետք էր պարգեւավճարի հարց լուծել: Չէ՞ որ ՖԻՖԱ-ից կամ ՈՒԵՖԱ-ից նման արդյունքի դեպքում մենք ոչինչ չենք ստանում, իսկ ֆեդերացիան էլ ներկայումս այդ հնարավորությունը չունի: Հայաստանում գումար վաստակելու բոլոր դասական միջոցները չեն գործում. հովանավորներ չկան, գովազդ չկա, պետությունն ի վիճակի չէ օգնելու, մնում է խաղերի հեռուստաիրավունքի վաճառքը, որն էլ կախված է, թե վիճակահանությամբ մեզ ինչպիսի՞ մրցակիցներ բաժին կհասնեն:

- Ձեր կարծիքն ավարտված առաջնության մասին:

- Դժվարությամբ սկսեցինք, բայց, փառք Աստծո, բարեհաջող ավարտեցինք: Որոշ հանդիպումներում թիմերը բավական տպավորիչ ֆուտբոլ ցուցադրեցին: Կարողացանք ապահովել առաջնության աշխարհագրությունը. չէ՞ որ ֆուտբոլը միայն Երեւանի համար չէ: Առաջին շրջանում «Լեռնագործը», «Կոտայքը», «Ղարաբաղը» չէին երեւում, իսկ երկրորդում անակնկալներ մատուցեցին: Ափսոս, որ «Փյունիկը» վերջնագծից 4 տուր առաջ ապահովեց չեմպիոնությունը, այլապես ինտրիգն ավելի մեծ կլիներ: Դա էլ որոշ թիմերում ծագած ներքին կոնֆլիկտների հետեւանք էր: Բոլորի համար անսպասելի 2-րդ տեղը գրավեց «Զվարթնոցը», ինչը կոլեկտիվի համար մեծ հաջողություն եմ համարում:

Արդեն սկսել են պայմանավորված խաղերի մասին խոսակցությունները: Երբ մրցավարներին են հայհոյում, ֆեդերացիային են քարկոծում, սարսափելի չէ, որքան երբ պայմանավորված խաղերի մասին խոսակցություններն իրականություն դառնան: Դա ֆուտբոլի վերջն է: Երբ արդարացի խաղի սկզբունքն իրենք՝ ակումբները, չպահպանեն, անհնարին կլինի ավելի բարձր մակարդակի ֆուտբոլ ակնկալել: Ես ծանոթ եմ ակումբի նախագահներին եւ ուրախ եմ, որ նրանք տրամադրված են, որպեսզի հաջորդ մրցաշրջանում նշված թերությունները չլինեն:

Որոշակի առաջընթաց կա մարզաբազաների հարցում: «Փյունիկի», Մալաթիայի մարզադպրոցներում ընթացող աշխատանքները, Արարատի, Սյունիքի մարզերում մարզաբազաների գոյությունը, Գյումրիի ֆուտբոլի դպրոցի շինարարությունը վկայում են, որ դրությունն աստիճանաբար բարելավվում է: Ֆեդերացիան էլ պետք է ապահովի առաջնության աշխարհագրությունը: Ես չեմ պատկերացնում մրցաշարն առանց Լոռու մարզի ֆուտբոլիստների: Պարզապես տեղական իշխանությունները պետք է մի փոքր աջակցեն «Լոռիին»: Օրինակ, «Դինամոն» առաջին շրջանում հաջող էր խաղում, բայց հենց ֆինանսական աջակցությունը դադարեց, դա իսկույն անդրադարձավ թիմի արդյունքների վրա: Ֆուտբոլն առաջին հերթին հրաշալի խաղ է, հետո նոր բիզնես, քաղաքականություն եւ այլն: Ակումբների նախագահներից ոմանք ֆուտբոլիստների համար տրանսֆերային գին են սահմանում մինչեւ 150 հազար դոլար, ինչն աբսուրդ է: Դա խոչընդոտում է ֆուտբոլիստների արտասահման մեկնելուն:

Իմ կարծիքով, ընդհանուր ֆուտբոլի մակարդակը թեկուզ աննշան, բայց բարձրացել է:

ԴԵՎԻՍԻ ԳԱՎԱԹ

Գավաթը ֆրանսիացիներին

Նոյեմբերի 30-ից դեկտեմբերի 2-ը Մելբուռնում Ֆրանսիայի եւ Ավստրալիայի հավաքականները վիճարկեցին թենիսի Դեւիսի գավաթը: Հանդիպումն անցավ չափազանց համառ ու անզիջում պայքարում: Առաջինը կորտ դուրս եկան ֆրանսիացի Նիկոլա Էսկուդեն եւ ավստրալացի Լեյթոն Հյուիթը: Հաղթողին որոշելու համար պահանջվեց 5 խաղափուլ: Հաջողությունն ուղեկցեց ֆրանսիացուն (4-6, 6-3, 3-6, 6-3, 6-4): Հաջորդ մրցախաղում ավստրալացի Պատրիկ Ռաֆտերը հավասարեցրեց հաշիվը: Նրա առավելությունը Սեբաստիան Գրոժանից անվիճելի էր (6-3, 7-6, 7-5):

Հաջորդ օրը կայացավ զուգախաղը: Ֆրանսիացիներ Ֆաբրիս Սանտորոն եւ Սեդրիկ Պյոլինն առաջ մղեցին իրենց թիմին՝ պարտության մատնելով Թոդ Վուդբրիջ-Ուեյն Արթուրս զույգին (2-6, 6-3, 7-6, 6-1): Մրցումների վերջին օրը կայանալիք հանդիպումները պետք է վճռեին Դեւիսի գավաթի ճակատագիրը: Առաջինը կորտ դուրս եկան Հյուիթն ու Գրոժանը: Բոլորովին վերջերս նրանք հանդիպել էին Սիդնեյում՝ աշխարհի ոչ պաշտոնական առաջնության եզրափակիչում: Այն ժամանակ հաղթել էր Հյուիթը: Պատմությունը կրկին կրկնվեց: Ավստրալացի թենիսիստը մրցակցին հաղթելու ոչ մի հույս չթողեց (6-3, 6-2, 6-3):

Ամեն ինչ պետք է վճռեր Նիկոլա Էսկուդեի եւ Ուեյն Արթուրսի մրցավեճը: Բոլոր երեք խաղափուլերում էլ հաջողության հասավ Էսկուդեն (7-6, 6-3, 6-3): Հաղթելով 3-2 հաշվով, ֆրանսիացի թենիսիստները 8-րդ անգամ նվաճեցին Դեւիսի գավաթը:

ՄՈՍԿՎԱ

Առջեւում վճռորոշ հանդիպումներն են

Շախմատի աշխարհի առաջնության 4-րդ փուլի առաջին հանդիպումներում գրանցվեցին այսպիսի արդյունքներ.

Տղամարդիկ 1/8 եզրափակիչ

Դրեեւ-Անանդ՝ 0,5-0,5
Ադամս-Սվիդլեր՝ 0-5-0,5
Պոնոմարյով-Մորոզեւիչ՝ 1-0
Իվանչուկ-Ցզյանչուան՝ 1-0
Նիկոլիչ-Լոթյե՝ 0,5-0,5
Բարեեւ-Էլվեստ՝ 1-0
Ազմայփարաշվիլի-Գելֆանդ 0,5-0,5
Թոփալով-Շիրով՝ 0,5-0,5

Կանայք 1/4 եզրափակիչ

Կոստենյուկ-Սկրիպչենկո՝ 0,5-0,5
Պենգ-Չիբուրդանիձե՝ 1-0
Կուրսիձե-Ժու Չեն՝ 0,5-0,5
Խու Յուհուա-Ֆոյսոր՝ 0,5-0,5

Վճիռը մնաց անփոփոխ

«Ազգը» ժամանակին տեղեկացրել էր, որ ՈՒԵՖԱ-ն «Միկային» մեկ տարով (առաջիկա 5 տարիների ընթացքում) զրկել էր եվրոպական գավաթների մրցաշարերի մասնակցությունից: «Միկա» ակումբը բողոքարկել էր այդ որոշումը: Ինչպես տեղեկացանք ֆուտբոլի ֆեդերացիայի գլխավոր քարտուղար Արման Հովհաննիսյանից, ՈՒԵՖԱ-ի կոմիտեն քննարկելով «Միկա» ակումբի բողոքը, նախկին որոշումը թողել է ուժի մեջ:

Արտոնությունը վերացվեց

Ինչպես հայտնի է, ֆուտբոլի աշխարհի չեմպիոնը իրավունք էր ստանում առանց ընտրական մրցախաղերի մասնակցելու հաջորդ առաջնությանը: Այսուհետ չեմպիոնը նման արտոնությունից չի օգտվի: Նման որոշում է կայացրել ՖԻՖԱ-ն: Այնպես որ, 2002 թ. Ճապոնիայում եւ Հարավային Կորեայում կայանալիք ֆուտբոլի աշխարհի առաջնությունում հաղթած հավաքականը ստիպված կլինի հաջորդ ստուգատեսի ուղեգիրը վիճարկել ընտրական մրցաշարում:

ՇԱԽՄԱՏ

Առայժմ հաշիվը հավասար է

Մոսկվայում, Միությունների տան Սյունազարդ դահլիճում իրենց մրցավեճը սկսեցին Գարրի Կասպարովն ու Վլադիմիր Կրամնիկը, որոնք անց են կացնում 20 պարտիայից բաղկացած մրցախաղ: Դրանցից 4-ը կանցկացվի դասական շախմատի կանոններով: Առաջին երկու պարտիաներում կողմերից ոչ մեկին առավելություն չտվեցին: Եթե առաջին պարտիայում ընդամենը 18 քայլ կատարվեց, ապա հաջորդ պարտիան բավական համառ պայքարից հետո ոչ-ոքի ավարտ ունեցավ 73-րդ քայլին: Մեկօրյա հանգստից հետո երեկ կայացավ 3-րդ պարտիան:

ՀԱՐՑՈՒՄ

Լավագույնը կրկին Շեւչենկոն է

«Ուկրաինսկի ֆուտբոլ» թերթի հարցման արդյունքներով Ուկրաինայի հավաքականի եւ «Միլանի» հարձակվող Անդրեյ Շեւչենկոն 3-րդ տարին անընդմեջ, արդեն 4-րդ անգամ ճանաչվում է երկրի լավագույն ֆուտբոլիստ: Հարցման մասնակիցներից 511-ը նրա ազգանունը հարցաթերթիկում նշել են առաջինը, 25-ը՝ 2-րդը, 10-ը՝ 3-րդը, որի արդյունքում Շեւչենկոն վաստակել է 1593 միավոր:

Լավագույն եռյակում տեղ են զբաղեցրել Գենադի Զուբովը («Շախտյոր») եւ Ալեքսանդր Մելաշչենկոն («Դինամո», Կիեւ): Ահա թե ովքեր են նախորդ տարիներին ճանաչվել Ուկրաինայի լավագույն ֆուտբոլիստ:

1991 թ.- Ախրիկ Ցվեյբա («Դինամո»)
1992-94 թթ.- Վիկտոր Լեոնենկո («Դինամո»)
1995 թ.- Յուրի Կալիտվինցեւ («Դինամո»)
1996 թ.- Սերգեյ Ռեբրով («Դինամո»)
1997 թ.- Անդրեյ Շեւչենկո («Դինամո»)
1998 թ.- Սերգեյ Ռեբրով («Դինամո»)
1999-2000 թթ.- Անդրեյ Շեւչենկո («Դինամո», «Միլան»)

ԲԱՑ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ (ԲՀԻՕՀՀՄ)

ԲՀԻՕՀՀՄ-ը հայտարարում է մշակութային խաղաղականության զարգացման նախագծերի մրցույթ: Նախընտրությունը տրվելու է այն նախագծերին, որոնց նպատակն է զարգացնել՝

– ներկա համակարգի վերափոխումը, մշակութային հաստատությունների նոր մոդելների ստեղծումը,

– օրենսդրական եւ ֆինանսական խաղախականությունը մշակույթի բնագավառում,

– Արվեստի բնագավառում մենեջերների եւ վարչական աշխատողների ուսուցումը,

– մասնագիտական ասոցիացիաները եւ ռեսուրս կենտրոնները:

Նախագծերը պետք է ներկայացվեն անգլերենով մինչեւ 2002 թ. հունվարի 15-ը:

Դիմումի ձեւը եւ մրցույթի մանրամասն նկարագրությունը կարելի է ստանալ ԲՀԻՕՀՀՄ-ի գրասենյակում հետեւյալ հասցեով՝

Երեւան 375010, Պուշկինի 1, բն. 2, հեռ/-ֆաքս՝ 542-119, 541-719, 543-901 www.osi.am, E-mail: armine@osi.am կամ ինտերնետային հասցեով՝ http://www.batory. org.pl/art/cultural-policy/ guidelines.html

Աշխատանքի հրավեր

Աշխատանքի են հրավիրվում գովազդային գործակալներ՝ առանց տարիքային սահմանափակումների:

Տեղեկությունների համար զանգահարել՝ **53 28 78**

AMERICAN EMBASSY

NATIONAL HIRE VACANCY ANNOUNCEMENT

OPENING DATE: December 4, 2001
CLOSING DATE: December 18, 2001
POSITION TITLE: Administrative Clerk
GRADE: FSN-6

MAJOR DUTIES AND RESPONSIBILITIES:

Under the general supervision of the Public Affairs Officer the incumbent is responsible for the overall management of public diplomacy resources and activities.

- Prepares obligating documents, including payment vouchers for grants and representation vouchers for submission to B&F.
- Oversees administration of Post's Small Democracy and GOE Grants programs. Evaluates incoming grant proposals. Advises Cultural Exchange Coordinator and PAO on grante organization backgrounds. Advises potential grantees regarding problems with the applications and recommends solutions. Write grants/cooperative agreements for PAO signature, in accordance with relevant procurement regulations. Oversees disbursement of grant funds. Ensures unspent funds are returned to Post or properly reprogrammed. Submits grant registers. Maintains inventory of granted equipment.
- Coordinates PD office Yerevan support for English language teaching activities in Armenia.
- Assits in implementation of the post book translation program.
- Provides program and logistic support for all non-FSA and non-ECA based projects.

QUALIFICATIONS:

- University degree is required. Further study or training in business administration, financial management, or related field is highly desirable.
- Three to five years experience in administration of finance is required, some experince in the fields of communication, education or culture desirable.
- Level IV (fluent) in written and spoken English as well as excellent level of written and spoken Armenia and Russian is required.

WHO MAY APPLY: Unlimited.

HOW TO APPLY: Please submit a detailed resume or an Applicaton for Federal Employment (SF-171), or an Optional Application for Federal Employment (OF-612) which are available from Amerivan Embassy guard office located at number 18, Marshal Bagramian street. Deposit the completed application form or resume in the application box located in the Embassy guard office.

ԲԱՑ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ (ԲՀԻՕՀՀՄ)

ԲՀԻՕՀՀՄ-ը եւ «Մշակութային կամրջներ» ցանցային ծրագիրը հայտարարում են Հայաստանում փառատոներ, վարպետության դասախոսություններ (մաստեր-կլասներ) եւ այլ մշակութային ծրագրեր կազմակերպելու մրցույթ: Նախապատվությունը տրվում է ժամանակակից թատրոնի, պարի, երաժշտության, կինոյի, գեղարվեստի, կիրառական, ֆոտո, վիզուալ եւ արվեստի այլ ձեւերին, ինչպես նաեւ ժամանակակից մեթոդներով ներկայացվող ավանդական արվեստների ծրագրերին:

Ծրագրերն ընդունվում են ԲՀԻՕՀՀՄ-ի գրասենյակում մինչեւ 2002 թ. հունվարի 15-ը: Մրցույթի նկարագրությունը եւ դիմումի ձեւն անհրաժեշտ է ստանալ ԲՀԻՕՀՀՄ-ի գրասենյակում, հետեւյալ հասցեով՝

Երեւան 10, Պուշկինի 1, բն. 2, հեռ.՝ 542-119, 541-719, 543-901

ինչպես նաեւ

www.osi.am; www.batory.org.pl/art

Արժեթղթերի գնման/վաճառքի համար դիմել Հայաստանի Ֆոնդային Բորսայի անդամ բրոքերային ընկերություններին

Արցախնորոշ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Թումանյան 28/20
Հեռ.՝ 542674

Արմենորոկ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Հանրապետության 5բ
Հեռ.՝ 528986

Աստեր ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ե. Քոչար 21/1, բն. 37
Հեռ.՝ 571218

Արժեթղթեր Կենտրոն ՍՊԸ
ք. Երեւան, Հանրապետության 5բ
Հեռ.՝ 525801, 581578

Աէրոպոլ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Կոմիտաս 22/50
Հեռ.՝ 222725, 278469

Ալիխանյան Բրոկեր ՍՊԸ
ք. Վանաձոր, Գ. Լուսավորչի 45ա
Հեռ.՝ (051) 40297

Ալս Էգրունջի ՍՊԸ
ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծի 71/27
Հեռ.՝ (051) 22422

Երեւան-Բրոկեր ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ամիրյան 2/8
Հեռ.՝ 524357, 151820

Ինվեստինս ՓԲԸ
ք. Երեւան, Չարյան 8, բն. 30բ
Հեռ.՝ 567767, 582478, 562404

Կապիտալ Ինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ագաթանգեղոսի 7
Հեռ.՝ 569680, 526417

Կապիտալ Մենեջմենթ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Ամիրյան 2/8
Հեռ.՝ 560138

Մ.Գ.Ա. ՍՊԸ
ք. Գյումրի, Աբովյան 242-1
Հեռ.՝ (041) 22184, (051) 23109

Պրիվաս Ինվեստ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Նալբանդյան 50/ 26
Հեռ.՝ 521812, 521051, 528778

Տրենդ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Դեղատան 2
Հեռ.՝ 545477, 545407

For Your Internal News of Armenia Log on to

www.azg.am

In English, Russian, Armenian and Turkish

Armex
Հայաստանի Ֆոնդային Բորսա
Armenian Stock Exchange

ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ԳՆԱՆՇՈՒՄ

2001 թ. դեկտեմբեր 4-ի առեւտրային նստաշրջան

Թողարկող Issuer	Հապ. ABBR	Ցուցակ Listed	Գնում* Bid: Լավագույն գին Best price	Գնում* Bid: Միջ. կշռ. գին Avg. price	Գնում* Bid: Խանակ Total qnt.	Վաճառք* Ask: Լավագույն գին Best price	Վաճառք* Ask: Միջ. կշռ. գին Avg. price	Վաճառք* Ask: Խանակ Total qnt.	Կատարված գործարքներ Transactions: Նվազ. գին Day low	Առավ. գին Day high	Միջ. կշռ. գին Avg. price	Փոփ.% Avg%	Ծավալ (հազ. դրամ) Volume
ՉԱՓԻՉ-1 (ԱԲՈՎՅԱՆ)	ACHI	B											
ԱՐԱԳԱԾ ԲԱՄԲԱԿԱԳՈՐԾ. ԱՄ	AGBM	B											
ԱՅՐՈՒՄԻ ՊԱՀԱԾՈՆԵՐԻ ԳՄ	APAH	B											
ԱՊԱԿԵԿՈՒՌՈՒՉ	APAK	B											
ԱՐԴԻՆ ԷԼ.ՄԵՔ. ԳՄ (ՎԱՆԱՁՈՐ)	ARDV	B											
ԱՐԵՎԼՈՒՅՍ	ARSL	B											
ԱՐՏԵՔՍ	ARTX	B											
ԱՐՓԱՍԵՎԱՆ	ASEV	B	1,000.0	1,000.0	1								
ԱՏԵՎԼՈՒՄԸ (ԱՐԹԻԿ)	ASTM	B											
ԱՎՏՈԱԳՐԵԳԱՏՆԵՐԻ ԳՄ	AVAG	B											
ԱՎԻԱՀԱՄԱԼԻՐ	AVHM	B	90.0	90.0	80								
ԱՎՏՈՔԵՌՆԻՉ	AVTB	B											
ԱՎՏՈՄԱՏԻԿԱ ԳՄ	AVTM	B	300.0	300.0	1								
ԻՋԵՎԱՆԻ ԲԵՆՏՈՆԻՏ Վ/Տ	BENT	B											
ԲՀԵՄ ՊԼԱՍՏ	BHSP	B											
ՉԱՐԵՆՑ. ԳՈՐԾԻՔԱՇԻՆ. ԳՄ	CHGG	B											
ԿԱՊԻՏԱԼ ՄԵՆԵՋՄԵՆԹ	CPMT	B											
ԴԻԼԻՋԱՆԻ ԱՐՏ. ՏՐ. ՄԿ	DAJK	B											
ԴԱՍՏԱԿԵՐՏԻ ԲՈՒԺՏԵԽ. ԳՄ	DBJG	B											
ԴԻԼԻՋԱՆԻ ԱՌՈՂՋ. ԿՄ	DJAH	B											
ՁՈՒԼԱԿԵՆՏՐՈՆ	DZKT	B											
ԷԼԵԿՏՐԱՉԱՓԻՉՍԱՐՔ	ECHS	B											
ԷՋՄԻԱԾԻՆԻ ՍԱՐՔԱՇԻՆ. ԳՄ	ECSG	B											
ԵՐ. ԷԼԵԿՏՐԱՃԱՐԺԻՉՆԵՐԻ ԳՄ	EELJ	B											
ԵՐՖՐԵԶ	EFRZ	B	1,400.0	1,400.0	3								
ԵՐ. ՀԻԴՐՈՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐԻ ԳՄ	EHHG	B											
ԵՐ. ՈՍԿԵՐՉԱԿԱՆ ԳՄ	EJWG	B											
ԵՐԿԱԹԲԵՏՈՆ-7	EKB7	B											
ԵՐ. ԿԱՇՎԵ ԳԱԼԱՆՏԵՐԵԱՅԻ ՖՄ	EKGF	B	1,080.0	1,080.0	10								
ԵՐ. ԿԵՆՑԱՂԱՅԻՆ ՔԻՄԻԱՅԻ ԳՄ	EKOG	B	400.0	400.0	100	900.0	900.0	33					
ԷԼԵԿՏՐԱԱՊԱՐԱՏ	ELAP	B	470.0	470.0	10								
ԷԼԵԿՏՐԱՄՈՆՏԱԺ	ELMJ	B											
ԵՐ. ԼՈՒՍԱՏԵԽՆԻԿԱ	ELUS	B											
ԵՂՎԱՐԴԻ ՄԱՐԶԱԿՈՇԻԿՆԵՐԻ ՖՄ	EMKFCO	B	500.0	500.0	100								
ԷԼԵԿՏՐԱՄԵՔԵՆԱ	EMQR	B											
ԵՀԱՄ	EMTA	B											
ԷՋՄԻԱԾԻՆԻ ՊԼԱՍՏՄԱՍ. ԳՄ	EPLG	B											
ԵՐԱԶ	ERAZ	B											
ԵՐ. ԺԱՄԱՑՈՒՅՑԻ ԳՄ	ERJG	B	1,350.0	1,350.0	12								
ԵՐԿԱԹԲԵՏՈՆ	ERKB	B											
ԵՐ. ՇԱՄՊԱՅՆ ԳԻՆԻՆԵՐԻ ԳՄ	ESHG	B											
ՄԱՅԻՍ ԾԵՆ. ԳՄ (ԵՐԵՎԱՆ)	ETCG	B											
ԵՐ. ՏԵԽՆՈԼՈԳ. ՄԱՐՔ. ԵՐԻ ԳՄ	ETXS	B											
ՎԱՆ ԱՖ (ԵՐԵՎԱՆ)	EVAF	B											
ԵՐ. ՈՍԿԵՐՉԱԿԱՆ ԳՄ - 1	EVGI	B											
ԱՆԻՎ	GANV	B											
ԳԱՌՆԻ	GARN	B											
ԳՈՐԻՍԻ ԳԱԶԱՄ	GGAM	B											
ԳԵՂԱՄԱ	GGMA	B											
ԳՅՈՒՄՐԻԻ ՄԱՆ. ՊԱՀԱԾՈՆԵՐԻ Վ/Տ	GMPG	B											
ՀԱՅԱԳՐՈԲԱՆԿ	HAGB	B											
ՀԱՇՎԻՉ	HASH	B	100.0	100.0	3,180								
ՀԱՏԻՍ	HATC	B											
ՀԱՅԾԽԱԽՈՏ	HATS	B	1,400.0	1,400.0	30								
3 ԷՐ. ՀԱՅԱՍ ԳՈՒՄ	HEHG	B	450.0	450.0	10								
ՀԱՅԿԱԲԵԼ	HKBL	B											
ՀԱՅՔԻՄՄԵՔԵՆԱ	HQMO	B											
ՀԱՅՔԻՄՇԻՆԱՆԱԽԱԳԻԾ	HSHN	B											
ՋԵՐՄՈՒԿ ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՐԻ ԳՄ	JHJG	B											
ԿԱՇԻ	KASH	B											
ԿԱՄՈՒՐՋՇԻՆ	KMSH	B											
ԿՈՆԱԿՆԵՏ	KNET	B											
ԿԱՆԱԿ	KNKA	B											
ՌԵԼԵ ԳՄ (ԿԱՊԱՆԻ)	KREL	B											
ՄԱՔՈՒՐ ԵՐԿԱԹԻ ԳՄ	MOER	B	2,220.0	2,220.0	5								
ՄԱՐՏՈՒՆԻՇԻՆ	MRSH	B											
ՄԵՐՁԱՄՈՍԿՈՎՅԱՆ	MSKV	B											
ՄԱՍԻՍ ՏԱԲԱԿ	MSTB	B											
ՄԵՏՇԻՆ	MTSH	B											
ՆՈՒԲԱՐԱՇԵՆԻ ՏՐԻԿՈՏԱԺԻ ՖՄ	NBTF	B											
ՆԵՅՐՈՆ	NERN	B											
ՊԼԱՍՏԻԿ	PLAS	B											
ՓՈՔՐԻԿ ՆԱԻՐԵ	PQRN	B											
ՌԱՍՏՐ ԳՄ	RSTR	B											
ՌԵԶԻՍՏՈՐ	RZTR	B											
ՍԵԼԵՆԱ	SELN	B											
ՇԻՆՄԵՔԵՆԱՆՈՐՈԳՈՒՄ	SHMN	B											
ԵՐ. ՇՈՒՇԱՆ ՏԵՔՍՏԻԼ Վ/Տ	SHTK	B											
ՍԱՏՍԱՐՈՆ ՍԱՐՔ ԳՄ	SKSG	B											
ՍԻՍԱԿԱՆ	SSKN	B											
ԻՆՖԵՐՈՏԱԼՈՆ ԳԱԶ	STAN	B											
ՏԱՍՊ	TASP	B											
ՏԱՎՐՈՍ	TAVR	B											
ՈՒԿՐՇԻՆ	UKSH	B											
ՄԻԱՎՈՐՎԱԾ ԲԱՆԿ	UNBK	B											
ՎԱՂԱՐՇԱՊԱՏԻ ԿՈՇԻԿԻ ՖՄ	VAKF	B											
ՎԱՆԱՁՈՐՅԱՆ ԷԼԵԿՏՐԱՎԱՌ. ԳՄ	VEVG	B											
ՎԱՆՇԻՆ	VSHK	B											
ՎԻՏԱՄԻՆՆԵՐԻ ԳՄ	VTMG	B											
ԵՐԵՎԱՆ-ԿԱՅՈՒՆ-38	YKHQ	B				8,000.0	8,000.0	1,000					
ԵՐ. ՊԱՀԱԾՈՆԵՐԻ ԳՄ	YPHG	B											
ԵՐ. ՌԵԼԵԻ ԳՄ	YRLE	B											
ԶԱՆԳԵԶՈՒՐԻ ՊՂՆՁԱՄՈԼԻԲԴԵՆԱՅԻՆ ԿՈՄԲԻՆԱՏ	ZNGP	B											

* [illegible]
** 4 [illegible] Բոլոր գները ՀՀ դրամով
Այս տեղեկությունները հրապարակվում են ինտերնետային էջում www.armex.am [illegible]

© Armex

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բաղրամյան 70ա Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 4. 12. 2001 Գինը՝ 100 դրամ